

Torsdag den 20. marts 2025 (D)

1

Kl. 09:59

69. møde

Torsdag den 20. marts 2025 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (Ændring af udpegningsmodel for DR's bestyrelse).
Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 27.02.2025).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 162:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. og lov om mediestøtte. (Etablering af tilsyn og supplerende bestemmelser med henblik på efterlevelse af forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame og den europæiske forordning om mediefrihed).
Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 27.02.2025).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion, lov om fjernkøling, lov om varmemforsyning og forskellige andre love. (Implementering af dele af det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv, herunder indsamling af oplysninger om det offentlige energiforbrug og renoveringer af offentlige bygninger, energieffektivitetskrav i offentlige udbud, energieffektivitetskrav på varme- og køleområdet m.v.).
Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 26.02.2025).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lov om offentlige veje m.v. og jernbaneloven. (Ændring af tilladelsesprocessen og VVM-kompetencen for elproducerende anlæg på havet, forkortelse af minimumsfrister for høring over miljøkonsekvensrapporter, mulighed for forbehold af særskilt ret over solcelleanlæg på erhvervsbygninger m.v.).
Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 12.03.2025).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Theresa Berg Andersen (SF):

Beslutningsforslag nr. B 171 (Forslag til folketingsbeslutning om scanning af forsendelser for at identificere illegale varer).

Leila Stockmarr (EL) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 19 (Vil ministeren redegøre for, hvad regeringen vil gøre for at klimasikre Danmark og danskerne set i lyset af advarslerne fra en række af Danmarks førende klimaforskere om ekstreme havvandsstigninger i rapporten »Den skjulte klimakatastrofe«, herunder om regeringen vil nedsætte et råd, som skal udarbejde en national handleplan for klimasikring af Danmark og danskerne?).

Morten Messerschmidt (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 20 (Vil ministeren redegøre for den danske regerings holdning til Kinas aggressive udenrigspolitiske adfærd helt generelt og specifikt over for Taiwan, hvis selvstændighed er truet?).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (Ændring af udpegningsmodel for DR's bestyrelse).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 27.02.2025).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden (Søren Gade):
Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 10:00

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden, og tak for ordet. En ny udpegningsmodel for DR's bestyrelse er jo en sag, vi har arbejdet med, og jeg vil godt have lov at sige, at det her forslag helst ikke skulle gøre det mere besværligt. Jeg vil godt starte med at sige det, for når man laver ting om, kan det jo godt være, at der er nogle ting, som man ikke helt kan forudse. Jeg håber på, at den her model bliver sådan en lidt lettere model at gå til, og at vi kan håndtere det sådan. Det siger jeg som det første, for hvis man skal stille spørgsmål til det her, er det nok til det her med, at vi etablerer et udpegningsorgan, og derfor vil vi lige tydeliggøre fra start af, at det udpegningsorgan ikke er ment som værende noget besværligt. Det er ment som værende noget, som skal lette processen.

Nå, men vi behandler det her forslag, og det er et forslag, som vi i Venstre bakker fuldt op om. For Venstre er det afgørende, at DR som Danmarks public service-institution ledes af en stærk, kompetent og uafhængig bestyrelse, som samtidig afspejler det politiske landskab. Med dette forslag styrker vi netop fundamentet for det. Lovforslaget har til formål at gennemføre en politisk aftale om en ny udpegningsmodel for DR's bestyrelse, som regeringen sammen med SF, Enhedslisten og Radikale Venstre indgik sidste år.

Vi ændrer nu modellen, så det ikke længere alene er partierne, der indstiller kandidater hver for sig. I stedet etableres et udpegningsorgan, hvor Folketingets seks største partier arbejder sammen om at udpege 6 bestyrelsesmedlemmer. Vi skærper samtidig kravene til de faglige, strategiske og ledelsesmæssige kompetencer, medlemmerne skal have. Vi forkorter beskikkelsesperioden fra 4 til 3 år. Det kan lyde, som om vi strammer det. Det gør vi faktisk ikke, for samtidig udvider vi også den periode, man kan sidde, fra 8 til 12 år, og det giver både kontinuitet og fleksibilitet.

Alt i alt sikrer vi med forslaget, at der både er politisk bredde og faglighed i DR's bestyrelse. Det er vi glade for i Venstre, så derfor støtter vi fuldt op om forslaget.

Kl. 10:03

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Kim Valentin fra Venstre. Jeg siger nu velkommen til hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Jeg skal beklage over for formanden, at jeg lige var et halvt minut forsinket. Det var, fordi jeg skulle det, man nu engang skal på natrens vegne. Jeg ved, vi er jævndrende, så jeg tror, der er forståelse – jeg håber på forståelse for den situation.

Som den tidligere ordfører sagde, er det her jo en udløber af den mediaaftale, som blev indgået af regeringen sammen med SF, Enhedslisten og Radikale Venstre om en ny udpegningsmodel for DR's bestyrelse. Det, at vi erstatter direkte valg fra de enkelte seks største partier i Folketinget af medlemmer til bestyrelsen med, at partierne i stedet for udpeger til et udpegningsorgan, der så sammen og i fællesskab og efter fælles drøftelser skal finde en bestyrelse, der lever op til de kompetencekrav, som nu også er skærpet og i øvrigt bliver indsat i loven, er for mig at se et udtryk for en model, hvor vi faktisk sikrer en proces for udpegningsorgan, der i højere grad gør, at vi kan sammensætte en samlet bestyrelse, hvor kandidaterne kan vurderes under et, og hvor man i et forhandlingsrum kan blive enige om at sammensætte bestyrelsen, der har de fornødne kompetencer. Så det er simpelt hen, tror vi på, en bedre model, der faktisk også

sikrer lidt mere armslængde i forhold til udpegningsorgan af bestyrelsesmedlemmer, noget, som selvfølgelig også er vigtigt.

Det vil være sådan med lovforslaget her, at vi skærer beskikkelsesperioden for det enkelte bestyrelsesmedlem ned fra i dag at være 4 år til 3 år. Til gengæld hæver vi det samlede antal år, man kan sidde, nemlig fra 8 til 12 år, så det skulle også gerne give den nødvendige kontinuitet, der skal til, for at en bestyrelse kan fungere godt.

Det er jo et kæmpe mediehus, som den her bestyrelse har ansvaret for. Derfor er det vigtigt, at vi har de rette kompetencer i bestyrelsen. Det er jo både kompetencer, der handler om viden om medier og teknologier og brugerne, og det er jo et område, der udvikler sig hastigt gennem årene. Derfor er det utrolig vigtigt, at vi har den viden i bestyrelsen og selvfølgelig også har en ledelseserfaring repræsenteret.

Samtidig er det vigtigt, og det vil jeg også gerne understrege, at der i bestyrelsen er repræsentation af den folkelige forankring, altså at der er en viden om dansk kulturarv og også en bred indsigt i det danske samfund. Det er jo det, vi lægger op til der skal afspejles i bestyrelsen, og det er ikke noget, vi bare har fundet ud af ud af den blå luft. Det er jo det udvalg, der har siddet og arbejdet med de her modeller, der kommer med anbefalinger til, hvad kompetencekravene skal være, og det er jo dem, vi i stor udstrækning har fulgt.

Så vi tror på, at vi med det her forslag vil få mulighed for for fremtiden at sammensætte en bestyrelse af DR, som vil være rustet til at leve op til de krav, som vi retmæssigt skal stille til en bestyrelse for så stor en medieorganisation. Det er vigtigt, at vi har et DR, som leverer den allerhøjeste kvalitet til danskerne i en tid, hvor vi jo mere end noget andet har behov for godt og kvalitativt dansk indhold, en troværdig nyhedsformidling og også fælles medier, der kan samle Danmark. Så Socialdemokratiet støtter lovforslaget.

Kl. 10:08

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:08

(Ordfører)

Søren Espersen (DD):

DR er jo, som vi ved, en helt central spiller på public service-banen. Det er Danmarks mediemastodont, og den koster rigtig mange penge at drive.

Vi har netop haft en meget ophedet diskussion vedrørende DR-dokumentaren »Grønlands hvide guld«, som viste sig på helt afgørende punkter at være onskabsfuld fake news, som klart havde det formål at så had og splid mellem Danmark og Grønland, danskere og grønlændere, som igennem 600 år har haft et skæbnefællesskab på godt og skidt. I den anledning havde vi i sidste uge et velbesøgt samråd med kulturministeren, som lykkeligvis tager det skete med lige så stor alvor som vi andre her i bygningen. Men dette er blot et eksempel på, at det betyder noget, hvad DR foretager sig af stort og småt.

Jeg var i nogle år i DR's bestyrelse og ved derfor, hvor vanskeligt det kan være for en bestyrelse at kritisere, uden at det rækker ved den vigtige armslængde. Men der må og skal kritiseres, for det er jo selve magten, der kritiseres. Jeg ønsker den nye bestyrelse velkommen til en ikke så ligetil opgave, men altså at kritisere, at spørge, at fastsætte rammer, at efterrationalisere, kort sagt at blande sig, bliver bestyrelsens første og største opgave, men samtidig bliver det også den nye bestyrelses opgave at skabe en god og tryk stemning omkring det store og spændende mediehus og omkring den vigtige public service.

Her drejer det sig om, hvorledes denne bestyrelse sammensættes, og det sker nu, at der lægges betydelig mere vægt på faglige kompetencer, som eksempelvis ledelsesmæssige kompetencer, og det skønner jeg er en væsentlig forbedring. Danmarksdemokraterne har udpeget den tidligere direktør i Jyske Bank Anders Dam. Han opfylder til fulde kompetencekategorier, som er medier, teknologi, forbrugervaner, folkelig forankring og forståelse for public service samt selvfølgelig det vigtigste: ledelseserfaring, hvilket Anders Dam har i stor stil.

Aftalen udspringer af »Medieaftale for 2023-2026«, som Danmarksdemokraternes sluttelig valgte ikke at være en del af, idet kulturbidragsordningen, den såkaldte streamingskat, blev indført i aftalen. Men lovforslag L 161 kan Danmarksdemokraterne støtte.

Kl. 10:10

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak for ordet, formand. For SF er det vigtigt, at DR har en professionel og velfungerende bestyrelse, som også har en folkelig forankring. DR har en central position, når det gælder kvalitetsindhold til danskerne, og de må i en tid med meget stor konkurrence, digitalisering og en hastig forandring have en stærk bestyrelse til at understøtte deres arbejde med både at være relevante og forrest i udviklingen af nyt indhold, og det gælder jo selvfølgelig både lyd, billede og skrift.

Lovforslaget, vi behandler i dag, vil medføre en ny udpegningsmodel, som følger af aftalen fra april 2024 – en aftale, som SF er en del af. Den nye udpegningsmodel vil betyde en modernisering af DR's bestyrelse, og det er rigtig vigtigt, at DR får en stærk og uafhængig bestyrelse, som understøtter udviklingen af DR som en moderne medievirksomhed, så vi kan sikre den nødvendige faglige viden om medier, teknologier og brugervaner, der udvikler sig hurtigt i de her år sammen med den meget store konkurrence, der i dag er om seernes opmærksomhed.

Lovforslaget tager udgangspunkt i det udvalgsarbejde, der blev nedsat i sin tid med henblik på at fremlægge forslag til en ny sammensætning af DR's bestyrelse, som både sikrer faglige kompetencer, uafhængighed og en folkelig forankring, herunder i forhold til public service-forpligtelsen. Med den nye udpegningsmodel får vi både øget armlængden til det politiske niveau og styrket kompetencerne inden for medievirksomhed, kultur og ledelse.

Resultatet bliver forhåbentlig en både mere uafhængig og kompetent bestyrelse. Det sker, ved at der ændres i udpegningsmodellen til DR's bestyrelse, herunder at der etableres et nyt udpegningsorgan, ligesom der følger nye kompetencekrav til medlemmer af bestyrelsen samt en ændring af reglerne om beskikkelsesperiode og genbeskikkelse med. Der stilles også kompetencekrav til bestyrelsesformanden i form af topledelseserfaring fra større organisationer, bestyrelseserfaring fra større organisationer, stor personlig gennemslagskraft og stærke kommunikative evner og forståelse for politiske processer, herunder selvfølgelig erfaring med at gå i dialog med interessenter og politikere. Det er væsentligt for så stor en organisation som DR, at der både er stærke ledelseskrafter, men at der også er fokus på den meget vigtige public service-opgave. Det adskiller jo DR markant fra alle andre medier i Danmark.

Med de ord ser vi frem til det kommende udvalgsarbejde og ikke mindst at få forandringerne ført ud i livet, og vi støtter lovforslaget.

Kl. 10:13

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Katrine Daugaard (LA):

Tak for det. Siden jeg blev kulturordfører, har der været væsentlige sager eller regulære skandaler i kulturlivets institutioner, og det har nærmest været en ugentlig begivenhed. Kendetegnende for langt de fleste har været, at en stor del af sagens substans har været inden for den enkelte kulturbestyrelses ressort, og selv i de tilfælde, hvor det er den enkelte kulturleders handlinger, der har afstedkommet offentlighedens eller myndighedernes interesse, har bestyrelsens efterfølgende håndtering ofte givet lige så stor anledning til kritik og forundring. Både offentligheden og vi politikere, der af og til har adgang til en anelse mere information, ser igen og igen bestyrelser agere mangelfuldt, inkompetent og i flere tilfælde direkte inhabilt eller ikkeuafhængigt. Kulturlivet selv har fokus på kønsmæssig diversitet samt unge i dets bestyrelser, og særlig det sidste mener jeg er en prioritet der bør komme langt efter mere presserende indsatsområder.

Det, de mange sager har tilfælles, er manglende professionalitet i forbindelse med bestyrelsesopgaven samt i mange tilfælde en art inhabilitet i andet led eller potentiel afhængighed, som er særlig for kulturlivet. For kulturlivets bestyrelser er særlige. Sammenligner man kulturlivet med lignende virksomheder uden for kultursfæren, altså private selskaber med en vis omsætning, der har egentlige eksterne bestyrelser, ikke er ejerledede, og som har aftaler med det offentlige, så synes kulturlivet at være voldsomt overrepræsenteret, når det kommer til ledelses- og styringssager. Det er jo det, man i erhvervsslingo kalder for governance. Det er oplagt at prøve at definere, hvorfor det er tilfældet. Det er egentlig også derfor, jeg er optaget af emnet og stiller ministeren mange spørgsmål herom.

For normale virksomhedsbestyrelser er det sådan, at de er repræsenteret af en ejer, men det særlige udgangspunkt, når det gælder kulturbestyrelserne, er, at det er mange af de her kulturbestyrelser ikke. DR er dog en undtagelse. For det er jo staten, der ejer DR, og derfor synes vi egentlig også, at det er rimeligt, at det er partierne, der er med til at udpege bestyrelsen. Nu vil man så have det her ekstra led ind, og som jeg forstår det, er det for at sikre, at man ligesom får nogle særlige kompetencer ind i bestyrelsen. Jeg synes, det er rigtig positivt, at man har samtalen om det her i kredsen. Jeg synes egentlig, at det burde sige sig selv, at vi som politiske partier ikke skal udpege nogen, som ikke er kompetente, til at skulle sidde i bestyrelsen. Der synes jeg, at vi har problemer, i forhold til hvordan man politisk udpeger.

Tager vi kulturministeren selv, har han f.eks. tidligere udpeget Moderaterne tidligere partisekretær, Kirsten Munch Andersen, til bestyrelsen i Lokale- og Anlægsfonden. Til samme bestyrelse har samme minister udpeget en af sine forgængere, Joy Mogensen. Kirsten Munch Andersen forlod Moderaterne i forbindelse med arbejdsmiljøudfordringerne i efteråret, og Joy Mogensen er ministerens seneste forgænger, der ikke er aktiv i regeringen. Mere kyniske iagttagere kunne derfor sagtens se de to udnævnelser som en effektiv prop i efterfølgende historieskrivning.

På samme vis er Kim Mejnert Frydensberg udpeget til Team Danmarks bestyrelse. Kim Mejnert Frydensberg er såmænd opstillet i Nordsjællands Storkreds sammen med kulturministeren, og på de sociale medier kan man finde billeder af Kim Mejnert Frydensberg, der hænger plakater af kulturministeren op og uddeler flyere af samme. Ligeledes kunne kyniske iagttagere her formentlig se en sådan udnævnelse som en del af processen i at holde ro i baglandet.

Hertil kommer så den fornemste udnævnelse af Lars Barfoed som formand for Det Kongelige Teater.

Kl. 10:21

Man kan finde masser af udnævnelser, som måske kan tale for, at vi skal sørge for, at man får fokus på kompetencerne i DR's bestyrelse. Det synes vi bestemt er positivt, men vi mener ikke, at der er nogen grund til at indføre et ekstra organ. Vi mener, at det er partiernes ansvar at sørge for, at dem, man peger på, har de rette kompetencer og kvaliteter i forhold til opgaven. Jeg er helt enig med kulturministeren i, at det kan vi finde mange eksempler på måske ikke altid er tilfældet, men Liberal Alliance kommer til at stemme nej til det her forslag.

Kl. 10:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning fra hr. Søren Søndergaard, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:18

Søren Søndergaard (EL):

Nu er det jo ikke et selvstændigt argument mod en person, at vedkommende er medlem af Moderaterne eller har været det. Så for at være helt ærlig synes jeg måske, at det ville være godt, at vi i den her slags diskussioner så diskuterede netop kvalifikationerne. Jeg synes, at det, som Liberal Alliances ordfører siger, er utrolig relevant, hvis der kan drages tvivl om kvalifikationerne. Hvis ikke der kan drages tvivl om kvalifikationerne, er det måske mindre relevant.

Kl. 10:19

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:19

Katrine Daugaard (LA):

Jamen det kan man jo synes. Altså, jeg synes, det er vigtigt, at dem, man vælger, har de rette kompetencer, men jeg ser bestemt også udfordringer i forhold til de politiske udpegninger, vi ser. Der må man jo sige, at inden for de sidste par år har det i hvert fald været en kompetence i sig selv, at man har en relation til Moderaterne, i forhold til at blive udpeget. Det synes jeg da at vi skal se med kritiske øjne på. Når det er sagt, ser jeg positivt på det, hvis partierne hver især har større fokus på, at dem, vi peger på, selvfølgelig skal have de rette kompetencer. Derfor har vi f.eks. også valgt Ronnie Hansen, som har mangeårig erfaring inden for kulturelle bestyrelser og har en uddannelse, der matcher det, han skal sidde med i DR's bestyrelse.

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Søndergaard.

Kl. 10:20

Søren Søndergaard (EL):

Nu har jeg en alder, hvor jeg kan garantere ordføreren om, at det ikke er noget nyt. Altså, det er ikke noget nyt, at man finder folk til udpegning til forskellige ting, der ligner en lidt selv, eller som kommer fra ens egen kreds. Det sker hele tiden, især i erhvervslivet. Især i erhvervslivet bliver det reproduceret igen og igen. Men jeg tror, at vi får mest ud af den diskussion, hvis vi begynder at diskutere kvalifikationer. For der er jeg enig med ordføreren. Det er helt afgørende, at dem, der bliver udpeget, hvad enten det er til Det Kongelige Teaters bestyrelse, eller hvad det nu er, har kvalifikationerne til det, og det er der, hvor jeg mener at man må koncentrere diskussionen.

Kl. 10:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Katrine Daugaard (LA):

Der er bare den forskel, at erhvervslivet er anderledes. Det her er skatteborgernes penge, som vi fører ud i kulturbestyrelserne, og derfor har vi jo et ansvar for at sikre, at de har en vis kompetence. Og det har ministeren jo også i forhold til alle de bestyrelser, han direkte udpeger medlemmer til. Det er egentlig bare det. Altså, jeg er enig i, at vi skal have fokus på kompetencerne, og at vi har problemer med, at der er for meget kammerateri inden for de her udpegninger.

Kl. 10:21

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mogens Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:21

Mogens Jensen (S):

Tak. Jeg må sige, at jeg ærlig talt synes, det er en uskik, altså det, som Liberal Alliance og ikke mindst ordføreren er ved at indføre, nemlig at man ligesom tager enkeltpersoner frem i offentligheden og så skal sidde og vurdere politisk, om de gør deres arbejde godt eller skidt. Nu har ordføreren jo efterhånden gjort det i talrige sammenhænge og indkalder til samråd, hvor det sådan skal være domstol over forskellige personer. Jeg synes virkelig, det er trist.

Men må jeg ikke spørge Liberal Alliances ordfører: Er det en diskvalifikation for at sidde som bestyrelsesformand eller bestyrelsesmedlem et sted, hvis man har et politisk engagement og er medlem af et politisk parti?

Kl. 10:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:22

Katrine Daugaard (LA):

Altså, jeg må bare sige, at jeg faktisk synes, det er sørgeligt, at man som kulturordfører for Danmarks største parti ikke synes, at det er vores opgave at sikre, at de kulturbestyrelser, der sidder og forvalter afsindig mange af danskernes penge hver eneste dag, selvfølgelig skal gøre deres opgave ordentligt.

Det samråd, som jeg bl.a. har haft indkaldt til, handlede jo om et byggeri af Filmtaget, som løb af sted fra knap 40 mio. kr. og ender i et trecifret millionbeløb. Det er jo forrykt, at man – jeg tror, det var på spørgerens facebookprofil i dag – kalder det for merbureaukrati, at vi holder kulturministeren i ørerne i forhold til, hvem det er, han udpeger til de her bestyrelser, når vi kan se, at der er så mange skandaler, som der i de her kulturbestyrelser.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 10:23

Mogens Jensen (S):

Jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at vi selvfølgelig skal sørge for at udpege kvalificerede mennesker til de bestyrelser, de skal sidde i. De skal have de kompetencer, som er nødvendige. Det er også derfor, jeg spørger ordføreren, om ordføreren mener, at det at være medlem af et politisk parti eller at være politisk engageret er en diskvalifikation.

Jeg vil da også gerne spørge ordføreren om, om I, hvis ordføreren blev minister eller Liberal Alliance kom i regering, så ville se det sådan, at man da aldrig ville udpege nogen personer, som er medlem af Liberal Alliance, til noget som helst?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:24 politiske liv, som vi overhovedet kan, og så skal vi selvfølgelig stille folk til ansvar. Det er måske lidt det, jeg savner fra ordføreren.
Kl. 10:26

Katrine Daugaard (LA):

Nej, det er bestemt ikke en diskvalifikation – overhovedet ikke. Men vi skal være helt sikre på, at man har kompetencer, uddannelse osv., der svarer den opgave, man skal udføre. At man så ved siden af kan være aktiv i et parti, har jeg ikke noget problem med. Men det er sjovt, at man kun vælger folk fra sit eget parti, synes jeg.

Kl. 10:24 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Sascha Faxø, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:24

Kl. 10:24

Katrine Daugaard (LA):

Nu nævnte jeg Lars Barfoed, og jeg er jo altså ikke den eneste, der undrer sig over, at han netop var skiftet til Moderaterne og havde stillet sit navn til rådighed til valget til Europa-Parlamentet, hvor han var uden chance for at blive valgt ind, men bidrog med de stemmer, der lige akkurat slæbte det her mandat hjem. Den slags belønner man så – kunne man i hvert fald mistænke – og der synes jeg måske ikke, det skriger til himlen, at lige præcis Lars Barfoed skulle have så fin en post på det tidspunkt. Det synes jeg bliver lidt mistænkeligt. Og det er jo mistanken, der er ærgerlig.

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Valentin, Venstre, værsgo.

Kl. 10:27

Sascha Faxø (ALT):

Tak. Og tak til ordføreren. Jeg vil følge lidt op på det, ordføreren før mig har spurgt om. Vi står i en situation, hvor det måske er mere vigtigt end nogen sinde, at folk engagerer sig i samfundet, fordi vi står med de kriser, vi gør, og der synes jeg, at et parti er et rigtig godt sted at engagere sig.

Jeg har personligt oplevet, at det at være engageret i et parti har stået i vejen for jobs og jobopgaver; virksomheder og organisationer har i strid med loven spurgt, om jeg stadig var politisk aktiv. Så min bekymring er, hvad der sker, når vi får personnavne på bordet, som der foreslås her, og de bliver en del af debatten, og det er ikke, fordi jeg er uenig i, at der skal være krav om kvalifikationer, for det skal der. Hvordan ser ordføreren så, at vi understøtter et bredere folkeligt engagement i det politiske liv, hvis det kan vi blive diskvalificerende at have være medlem af et parti?

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:25

Katrine Daugaard (LA):

Jamen jeg siger jo netop ikke, at det er diskvalificerende, at man er medlem af et parti. Det er bare ikke nok i sig selv. Det er det eneste, jeg siger. Men selvfølgelig er det ikke diskvalificerende. Men man er heller ikke fredet som bestyrelsesmedlem, når man sidder og forvalter offentlige midler, sådan at folks navne ikke må blive nævnt, når de f.eks. er involveret i en skandale med et filmtag, hvor udgifterne, der oprindelig lød på 40 mio. kr., ender med at komme op på den anden side af 150 mio. kr. Så er man altså ikke fredet fra at blive nævnt med navns nævnelse.

Det er vigtigt, og det er ministerens ansvar, at vi har folk med de rette kompetencer, og at bestyrelserne lever op til good governance og de vejledende regler, vi har fastsat om det.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:26

Sascha Faxø (ALT):

Det er jeg som sådan enig i, både i forhold til good governance og til, at man jo er en offentlig person. Jeg sidder bare og tænker, at det i den her situation ikke er blevet gjort klart for mig, at vi talte om kvalifikationer; det har handlet om, hvad de har lavet på Facebook, hvilke plakater de har hængt op osv. Så det her skal måske være en kærlig opfordring til, at vi får så mange ind i det

Kim Valentin (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Jeg rejser mig op for lige at spørge: Er det ikke et udtryk for, at ordføreren bare sådan generelt er utilfreds med kulturministeren, for det er jo kulturministerens opgave at gøre det, som kulturministeren gør, når kulturministeren udpeger til de her bestyrelser?

Det andet, jeg vil sige, er, at man jo kan se, at der er et meget tæt samarbejde mellem det kulturelle og det politiske område. Det er der jo, fordi det er et område, som er fyldt med interesser. Det er jo ikke bare viden, det er også interesser. Hvis man ser på den kompetenceliste, der er i forbindelse med udpegningerne her, så kan man se, at meget af det jo også er drevet af interesser. Det er jo ikke bare noget, man har læst på et universitet. Så derfor er der sådan en tæt udveksling mellem de her to dele. Det ser man jo også i Liberal Alliance. Mette Bock er lige blevet formand for Museum Sønderjylland. Så det gælder jo også for Liberal Alliance.

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:28

Katrine Daugaard (LA):

Men det er jo ikke noget, Liberal Alliance har bestemt, overhovedet ikke. Nu bliver jeg skudt i skoene, at jeg bare generelt er utilfreds med vores kulturminister, og der vil jeg da gerne sige, at jeg synes, at vores nuværende kulturminister er den bedste kulturminister, vi har haft i mange, mange år på en lang række områder. Men i forhold til alle de spørgsmål, jeg sender til ministeren, omkring de her kulturbestyrelser, som vi har uafhængighedsproblemer osv. med, skuffer det mig, at han ikke går mere seriøst ind i det i sine svar, altså han har stort set sendt det samme svar på samtlige spørgsmål. Så er man jo nødt til at kalde ministeren i samråd om det. Det skal vi snart. Men jeg synes da, vi har en fortrinlig kulturminister på rigtig mange områder, så jeg er ikke bare generelt utilfreds med hr. Jakob Engel-Schmidt som kulturminister.

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kim Valentin (V):

Det lyder da godt. Så må jeg være lidt mere præcis. Er der i forhold til den kompetenceliste, der ligesom er i den her lovgivning, noget, som ordføreren ønsker bliver taget med eller taget ud af den? Eller hvad er det egentlig, kritikken går på?

Kl. 10:29

dagsordener. Public service betyder, at DR skal sikre, at danskerne får objektive og professionelle nyheder, oplysning og kulturel dannelse. DR skal dække alle perspektiver og afspejle virkeligheden, ikke konstruere den. DR skal være til for hele befolkningen, ikke for bestemte grupper eller holdninger.

Kl. 10:30

Lovforslaget, vi behandler i dag, er et skridt i den rigtige retning. Med en ny udpegningsmodel for DR's bestyrelse sikrer vi, at de rette kompetencer er på plads i ledelsen. Vi får en bestyrelse, der ikke kun består af politiske udpegninger, men som er sammensat af forskellige stærke kompetencer inden for ledelse, økonomi, digital teknologi og public service. For både den nuværende og den kommende bestyrelse har et kæmpe ansvar. De skal sikre, at DR lever op til sin mission, og at danskerne får journalistik, der er objektiv, professionel og fri for aktivisme og politisering.

Kl. 10:30

I Det Konservative Folkeparti bakker vi op om lovforslaget og håber, at det kan være begyndelsen på en større debat om DR's fremtid, for DR har et stort arbejde foran sig. Tilliden fra danskerne er ikke en selvfølge; den skal genskabes. Tak for ordet.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Katrine Daugaard (LA):**

Nej, kompetencelisten synes jeg sådan set er rigtig positiv, og det forsøgte jeg egentlig også at sige i min tale. Men jeg kan ikke se, at vi skal have det her organ. Jeg synes, at vi bør sætte de her krav til os som politikere, nemlig at når vi vælger, skal vi samlet set sørge for, at de her kompetencer er til stede, og at det ikke er sådan nogle kammeratlige tjenester, vi giver tilbage. Det er faktisk også sådan, jeg selv har valgt Ronnie Hansen til DR's bestyrelse, nemlig ud fra hans kompetencer. Det synes jeg vi alle sammen bør tage et større ansvar for at sikre, når vi hver især udpeger medlemmerne.

Kl. 10:30

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Søren Søndergaard, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:31

Søren Søndergaard (EL):

Jeg erkender, at man kan se sagerne fra forskellige sider. Personligt har jeg jo den opfattelse, at DR's nyhedsdækning er ret borgerlig, i forhold til hvordan jeg ser på verden. Men sådan kan vi jo stå forskellige steder.

Men nu nævner ordføreren det der eksempel med Grønland. Er der andre eksempler, som ordføreren vil nævne for os?

Kl. 10:36

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Jeg står her i dag som vikar for vores kulturordfører, der desværre ikke kunne være her. Bestyrelsen for en virksomhed har et grundlæggende ansvar: At sikre, at virksomheden drives professionelt, effektivt og i overensstemmelse med sin mission. Når det gælder DR, er dette ansvar endnu vigtigere. For DR er ikke en privat virksomhed. Det er Danmarks største public service-medie, finansieret af danskerne og til for danskerne. DR's opgave er ikke blot at sende radio og tv, DR's opgave er at tjene befolkningen ved at levere oplysning, nyheder og kulturel dannelse og fortælle vores fælles historie. DR skal være et pejlemærke for sandhed og objektivitet i en tid, hvor tilliden til medierne bliver sat på prøve. Men den tillid skal DR også gøre sig fortjent til.

Det har vi desværre set alt for mange eksempler på at DR ikke lever op til. Dokumentaren »Grønlands hvide guld« er et sørgeligt lavpunkt i DR's journalistik. Her så vi et indslag, hvor skarpt vinklede konspirationer, tvivlsomme kilder og ensidig journalistik blev brugt til at tegne et billede af staten Danmark som en kynisk kolonimagt, der udnytter Grønland. Fakta blev tilsidesat for fortællingen, og objektiviteten blev skubbet til side for en aktivistisk dagsorden. Det er ikke public service. Det er ikke journalistik, som danskerne skal betale for. Det er et svigt i forhold til DR's opgave og et svigt i forhold til befolkningens tillid, og det er et eksempel på den kultur, der desværre har fået lov til at udvikle sig i DR's dokumentarafdeling.

Derfor siger jeg klart: DR har brug for en rusketur og en gennemgang af den struktur og kultur, der hersker, særlig i dokumentarafdelingen, men også i resten af organisationen. DR skal levere en opdateret definition af, hvad public service egentlig betyder i en tid, hvor mediebilledet har forandret sig radikalt.

For hvad betyder det at være public service i dag? Det betyder ikke at være en politisk aktør. Det betyder ikke at opdrage befolkningen. Det betyder ikke at fremme bestemte verdensbilleder eller

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:36

Dina Raabjerg (KF):

Jeg vil starte med at sige, at jeg ikke er kulturordfører, og derfor er jeg ikke nede i alle detaljerne. Men jeg husker, vi havde en udsendelse her for nogle ganske få år siden om en dreng, der var forsvundet, og hvor det ligesom blev antydnet, at politiet havde skaffet den unge mand af vejen, og det skabte jo noget debat i Danmark. Sådan noget skal vi jo helst ikke se.

Kl. 10:36

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:36

Søren Søndergaard (EL):

Jeg respekterer det og undskylder. Altså, jeg forstår. Når ordføreren ikke er kulturordfører, vil jeg ikke gå videre ud ad den tangent. Jeg tænker bare på – og det er så sådan en helt personligt bemærkning, som ordføreren ikke behøver at forholde sig til – at man jo nok skal passe på med at tage enkeltteksempler frem, hvis ikke det afspejler en generel tendens. Men det er noteret.

Kl. 10:37

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Dina Raabjerg (KF):

Hvorom alting er, er det vigtigt, at danskerne har tillid til vores allerstørste public service-organ. Og man kan have mange forskellige politiske holdninger, men lige præcis i Danmark i dag, hvor vi bliver bombarderet med misinformation alle mulige steder, er det i hvert fald vigtigt, at netop DR har en stor tillid blandt befolkningen.

Kl. 10:37

ringe på den store klinge over den måde, det var blevet vinklet på. Det var én ting, men det var også tidspunktet, som man valgte at sende udsendelsen på.

Kl. 10:40

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mogens Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 10:37

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten.

Kl. 10:40

Mogens Jensen (S):

Tak til ordføreren for talen. Jeg vil bare foreholde ordføreren nogle tal for at høre, om det får en eller anden reaktion i gang i forhold til DR. Altså, hvis man går ind og kigger i de seneste tal, er der 93 pct. af befolkningen, der bruger DR aktivt i løbet af en uge. DR og i øvrigt TV 2 er de medier, som flest danskere opfatter som det, der er vigtigst for dem og også de vigtigste for hele samfundet. Og ifølge de seneste opgørelser fra Center for Nyhedsforskning på RUC er DR generelt nummer et, når det gælder troværdighed. Er det ikke meget godt præsteret?

Kl. 10:37

(Ordfører)**Søren Søndergaard (EL):**

Lad mig starte med at slå fast, at det her forslag ikke er opfundet af Enhedslisten. Selv om det ikke fremgår særlig tydeligt, mener vi, at der er en baggrund for forslaget, som handler om et underliggende krav fra EU om at ændre vores mangeårige udpegningsmodel. Selve den model, som fremgår af lovforslaget, er et resultat af en forhandling og et kompromis mellem regeringen, SF, Radikale og Enhedslisten. I det kompromis gav vi noget, men vi fik også noget, og derfor har jeg sådan set ikke noget behov for at pege fingre af de ting, som vi er mindre glade for. For vi har til gengæld fået noget andet. Der er tale om en helhed, som vi fuldt ud kan stå på mål for.

Kl. 10:38

En af de ting, som vi er rigtig glade for, er, at vi fastholder et folkeligt eller demokratisk valgt element i DR's bestyrelse. Der har været folk gennem tiderne, der har haft sådan en opfattelse af, at DR var sådan en slags privat virksomhed. Den skulle strømlines og ledes af folk med en eller anden høj eksamen fra en eller anden forretningsuddannelse – folk, der var vant til at drive det private erhvervsliv osv. Her har vi insisteret på, at der skulle være et folkeligt element, for DR er hele Danmarks DR. Det er vores alle sammens DR, og derfor var det vigtigt, at der var et folkeligt element. Vi har ikke insisteret på, at det skulle være et politisk element. Det kunne også være sådan, at man udpegede nogen fra folkelige organisationer, pensionistsamvirker eller idrætsorganisationer – hvad som helst – men DR skal have et folkeligt element. Der er vi så landet på og er blevet enige om, at det folkelige element altså sikres via et ansættelsesorgan, som de seks største partier, demokratisk valgte partier, udpeger repræsentanter til, og det synes vi er fint.

Kl. 10:38

Jeg vil også godt fremhæve, at DR's bestyrelse skal ses som en helhed. Det er måske noget af det positive ved den måde, der er lavet en ændring på her. For det betyder, at ikke alle medlemmer skal være ens, eller at ikke alle medlemmer skal have de samme kvalifikationer, men at der netop er tale om, at man som et kollektiv skal leve op til de kompetencer, som forslaget kræver for bestyrelsen for Danmarks største medievirksomhed. Så på den baggrund kan Enhedslisten støtte forslaget.

Kl. 10:43

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Dina Raabjerg (KF):

Jo, det er meget godt præsteret, og jeg synes faktisk også, at det afspejler, lige præcis hvorfor det er så vigtigt, at vi har et public service-medie med en høj troværdighed. Jeg er selv en af dem, som virkelig bruger DR og i øvrigt i særdeleshed vores lokale TV 2-region, som jeg synes er helt fantastisk, og som i øvrigt, i modsætning til hvad jeg faktisk synes vi indimellem oplever med DR, er utrolig nøjtern og objektiv i deres dækning af, hvad der foregår i vores samfund.

Kl. 10:38

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:39

Mogens Jensen (S):

Jeg er glad for, at vi sådan set deler visionen om, hvad det er for et DR, vi gerne have, og også at der er behov for det. Og når det kommer til det der med upartiskhed, viser den forskning, der er lavet på det område, faktisk også, at når man gennemgår nyheder og valgdækning osv., så kan du ikke konkludere, at hverken DR eller TV 2 er upartiske; de deler faktisk sol og vind lige. Så på den måde er der jo et godt udgangspunkt. Men jeg vil gerne takke ordføreren for en opbakning til, at vi har et stærkt og godt public service-medie i DR.

Kl. 10:39

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:39

Dina Raabjerg (KF):

Det gør vi. Vi deler ønsket om det, og når vi putter så mange penge i et public service-medie, som vi gør her, så skal det simpelt hen også være i orden, og det skal være professionelt. Og vi har bare særlig med »Grønlands hvide guld« set, at folk jo har været helt oppe at

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti.

Kl. 10:43

(Ordfører)**Pia Kjærsgaard (DF):**

Tak for det. Ja, det bliver jo meget, meget spændende at følge, hvordan det her kommer til at gå, for der har jo været en voldsom debat om det DR igennem mange år og specielt her på det sidste, som det også har været omtalt her fra talerstolen og mange andre steder, om »Grønlands hvide guld«.

Vi har jo faktisk siden 2022 udtalt os imod, og det bliver vi ved med at gøre i Dansk Folkeparti. Problemet er, at de mennesker, der vurderes at leve op til kompetencekravene, nok et eller andet sted

er sådan centrum-venstre, regner vi ligesom med. Det ender med, at de sidder og klapper hinanden på ryggen og siger: Nej, hvor er du dygtig. For alle i medieverdenen kender hinanden på en eller anden måde. Og så bliver jeg bare nødt til at citere, hvad vi tidligere har sagt:

»DR er noget andet end TV 2 og Netflix, og det er vigtigt med en folkelig forankring, hvor de politiske partier udpeger nogle af medlemmerne«.

Det sagde et tidligere medlem af Dansk Folkeparti, som nu er gået over til Danmarksdemokraterne, som nu siger ja. Vi siger stadig væk nej i Dansk Folkeparti.

I 2004 foreslog regeringen noget lignende det her. Det blev ikke til noget; Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet var imod. De prøvede igen i 2010, og jeg har tidligere sagt, da det her med DR's nye bestyrelse blev fremlagt, at jeg savner almindelige mennesker i den bestyrelse. For mig at se ligner det mere en bestyrelse af eliten.

Vi kan ikke godtage det her, men vi vil følge levende med og håbe på, at DR endelig, endelig, endelig kan være mere vagtsom, i forhold til hvad man præsenterer lytterne og seerne for. Og jeg er jo fuldstændig enig i, at DR og TV 2 er de medier, som langt, langt de fleste mennesker ser, og derfor er det så vigtigt, at det, der bliver bragt ud til befolkningen, har en relevans, at det er seriøst, at det er ordentligt, og at der ikke må være for meget at pege fingre ad i forhold til det.

Der håber jeg jo så, selv om vi er imod og stemmer nej, at den nye bestyrelse vil følge det meget tæt og se, hvad der sker. For der kommer nye skandaler – det gør der. Der vil komme nye sager, hvor man siger, at der er DR endnu en gang blevet politiserende, hvor der er fejltagelser, eller hvor der er noget, der ikke skulle have været med. Og så vil vi følge meget nøje med i, hvad der så sker, og hvor meget den bestyrelse kan tage affære. Vi har jo ikke hørt meget fra den, der har siddet der. Vi har ikke hørt ret meget fra generaldirektøren i forhold til den sidste skandalesag, hvad mange virkelig har savnet.

Så jeg er meget spændt på, hvad der sker nu. Uanset at vi stemmer nej, vil vi se på det med positive øjne og håbe, at fremtiden for DR bliver bedre, mere seriøs og mere nuanceret, end tilfældet har været tidligere. Tak.

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger, først fra fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgø.

Kl. 10:46

Katrine Daugaard (LA):

Nu kom fru Pia Kjærsgaard ind på det her med uafhængighed, som jo er svært i et lille land og især på kulturområdet, fordi folk jo, som ordføreren også siger, kender hinanden. Men når nu det gælder DR og knap 4 mia. kr. af skatteborgernes penge, mener DF så ikke også, at vi politikere skal sikre, at vi får det, som vi jo netop betaler for, altså neutral og ordentlig journalistik, public service, og ikke »Den store bagedyst«, kryoliddokumentarer osv. eller alle de her dokumentarer med haltende journalistisk indhold, som vi jo også har set?

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:47

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jeg fuldstændig enig i. Og det gælder også et forsøg på mange gange at voldføre befolkningen, i forhold til at man skal mene noget andet end det, man tidligere har ment. Altså, jeg synes, der er for

mange udsendelser, som ikke går i den almindelige danskers retning. Og fru Katrine Daugaard har fuldstændig ret i, at det er rigtig mange skattepenge, der bliver brugt.

Jeg har altid været tilhænger af DR som en public service-station. Jeg synes, at vi fortjener det i et lille land som Danmark, at der er en station, som kan varetage de ting, som burde varetages i forhold til den almindelige danske befolkning. Det er mange penge. Og nu må jeg altså også bare for lige at fuldende min tale sige, at der røg en, nemlig – og nu nævner jeg navne, for det er jo ganske almindeligt kendt – Thomas Falbe, denne gang i forhold til »Grønlands hvide guld«, med en klækkelig erstatning, kan man sige. Altså, ingen går fattige fra sådan nogle stillinger, absolut ikke. Der bliver sørget for folk; sådan er det. Man kan have sine tvivl om, om det er rigtigt.

Sker der mere? Nej, det gør der nok ikke, og på et eller andet tidspunkt bliver det dysset ned. Jeg håber bare, at man vil være mere vaks ved havelågen, næste gang der sker sådan nogle ting.

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:48

Katrine Daugaard (LA):

Nu kunne vi forstå på Enhedslistens ordfører, at han mener, at indholdet på DR er ret borgerligt, så derfor får jeg lyst til at spørge DF's ordfører: Kan ordføreren komme på et eneste program på DR, som politiserer på en måde, der virkelig frembringer DF's kernepolitik i udsendelserne?

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:48

Pia Kjærsgaard (DF):

Det ville jeg rigtig gerne, altså noget mere familieorienteret måske. Der er »Far, far & børn« måske ikke lige det mest familieorienterede, jeg kan forestille mig – for at sige det rent ud; så er det sagt ligeud. Altså, der også utrolig meget woke i forhold til DR, og der bliver mere og mere. Og det kan man da godt synes er sådan en ren hyggeudsendelse, men det er jo også en tendens og et forsøg hos DR på at sige, at sådan skal det være. Så tak for spørgsmålet; den lå lige til højrebenet.

Kl. 10:49

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Søndergaard, Enhedslisten. Værsgø.

Kl. 10:49

Søren Søndergaard (EL):

Jeg troede, fru Pia Kjærsgaard ville nævne gudstjenesterne og den megen fokus på tro og kirke osv. Der er ikke rigtig mange, der ser det, men det er da noget, der er kommet med, og som vi andre har accepteret, fordi vi netop synes, DR skal være alsidig.

Men i forhold til det der med fejl vil jeg sige, at jeg ikke håber, vi får medievirksomheder, som ikke laver fejl. Altså, medievirksomheder skal lave fejl. Det er et spørgsmål om, hvordan de håndterer de der fejl. Vi husker alle sammen det seneste grønlandske valg, hvor TV 2 reelt allierede sig med et australsk-kinesisk mineselskab for at forhindre, at venstrefløjen kom til magten, og det var jo en fejl. Spørgsmålet er, hvordan man reagerer på fejl. Det må være det afgørende.

Men jeg forstod ærlig talt ikke, hvad der var argumentet for at gå imod det her forslag. For det, som jeg forstår er Dansk Folkepartis ønske, nemlig at bevare et folkeligt element i det, er jo fastholdt. Det

var også helt afgørende for Enhedslisten i forhold til den del, der var om, at det bare skulle være nogle virksomhedsledere, advokater osv. Så hvad er det egentlig, man har imod det her forslag?

Kl. 10:53

Kl. 10:50

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:50

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men er det ikke overvejende det. Det tror jeg det er. Så er jeg meget glad for, at der stadig er et kirkeligt aspekt i DR. Det håber jeg bliver ved med at være der. Det er vildt vigtigt. Så får jeg så også anledning til at sige, at det ærgrer mig vældig meget, når nu vi taler om Grønland, at den forbindelse, der har været mellem DR og Grønland, også er forsvundet. Den er væk, og jeg ved, at man i Grønland er meget ked af, at man ikke længere har det sammenhold, som man havde tidligere. Det har DR også bare fjernet. Kunne den nye bestyrelse tage det op igen? Det ville da være dejligt.

Så kan det ingen steder undgås, at der laves fejl. Det er fuldstændig rigtigt. Der bliver lavet fejl herinde. Partierne laver fejl. Regeringen laver fejl. Virksomhederne laver fejl. Men spørgsmålet er lige præcis, hvordan man så håndterer det, og der må jeg nok sige, at DR i forhold til »Grønlands hvide guld« var et mønstereksempel på, hvordan man ikke skulle håndtere det. Det tog jo lang tid, inden man fandt ud af, bare at man skulle vise sig, og at der skulle ske noget. Så vi er helt enige i, at ingen kan lade være med at lave fejl, og at det så handler om, hvordan man reagerer på det.

Kl. 10:51

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 10:51

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er ikke i tvivl om, at DR ville være meget, meget bedre, hvis det var mig, der bestemte det hele, og jeg kan sige, at så ville vi også få julehilsner fra Grønland – hundrede procent – så der kan vi forenes. Men det er jo sådan i den her model, at Dansk Folkeparti, hvis Dansk Folkeparti bliver et af de seks største partier, jo ikke bare får indflydelse på sin egen repræsentant, men også får indflydelse på de seks, der skal udpeges fra det, hvad skal vi sige, folkelige niveau. Er det trods alt ikke værd at kvittere for i modsætning til de idéer, der var om at gøre det til ren business?

Kl. 10:52

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:52

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men stillingen som generaldirektør er, så vidt jeg ved, stadig væk ledig, så man kan jo se, om hr. Søren Søndergaard skulle prøve at søge den. Det kunne måske være en god pensioniststilling. Og jeg kan jo få den lige i hovedet igen. Tak for det.

Ja, hvad var nu egentlig spørgsmålet? Undskyld, må jeg høre det igen? (Søren Søndergaard (EL): Hvorfor er I imod forslaget?). Nåh! Jamen det er helt logisk, at hvis vi får mulighed for at udpege en repræsentant, så vil vi være meget, meget opmærksomme på, hvad vedkommende ved, kan og er interesseret i i forhold til medier – hundrede procent. Det skal ikke bare være sådan en, til hvem man siger: Nu kommer du lige ind her, og så kan du sidde og hygge dig med det.

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Valentin, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:53

Kim Valentin (V):

Nu tror jeg faktisk, at ordføreren svarede på mit spørgsmål til aller sidst, for mit spørgsmål var: Hvis nu Dansk Folkeparti får mulighed for at udpege en, er man så så meget imod forslaget, at man ikke ønsker at udpege, eller vil man udpege en, også hvis man er blandt de seks største partier? Det tror jeg faktisk ordføreren fik svaret på.

Så havde jeg et par andre små ting i den her sammenhæng: Jeg er faktisk lidt i tvivl om, hvorfor man stemmer imod her, for den her model styrker jo netop det, som Dansk Folkeparti siger de gerne vil gøre i forhold til DR's bestyrelse. Kan jeg ikke få en bedre forklaring på det?

Så er der lige en sidste ting: Jeg har forstået det sådan, at bestyrelsen fungerer på den måde, at det er formanden, der udtaler sig. De andre i bestyrelsen udtaler sig ikke, fordi man netop skal have én linje. Kan ordføreren forstå, at det er sådan?

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:54

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jeg ikke helt sikker på jeg kan forstå, for jeg kan huske, at da Dansk Folkeparti havde mulighed for at udpege en repræsentant, udpegede vi Ole Hyltoft, som faktisk var den eneste, der udtalte sig vældig, vældig godt, når der havde været noget i forhold til DR. Formanden holdt mund; der var ikke rigtig nogen, der sagde noget som helst, der blev lagt lag på. Det ved jeg fra Ole Hyltoft. Man blev bestemt ikke særlig vel modtaget, når man havde været ude at sige sin uforbeholdne mening eller havde skrevet den i et fremragende indlæg i et af medierne – indlæg, som jeg faktisk tror rigtig mange af os kunne nikke bifaldende til. Så det er jeg ikke så enig i. Jeg synes også, at det må være lidt svært, altså helt ærligt. Er det nikkedukker? Og der er det det der med at sidde og klappe hinanden på skulderen.

Jeg kan sige, at ja – fuldstændig på linje med fru Katrine Daugaard, der har udpeget, selv om man er imod det her forslag – selvfølgelig ville vi udpege en repræsentant, det siger sig selv.

Kl. 10:55

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mogens Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:55

Mogens Jensen (S):

Tak for det. Nu brugte Liberal Alliances ordfører, fru Katrine Daugaard, jo igen det her falske beløb, altså at DR får 4 mia. kr. om året. Men hvis man begynder at læse tallene, er det 3,7 mia. kr., og ja, herregud 300 mio. kr. betyder måske ikke så meget for et rigmandsparti. Men vil ordføreren ikke medgive, at der er en forskel på, om man får 300 mio. kr. mere eller mindre?

Så vil jeg spørge ordføreren, fru Pia Kjærsgaard, om noget. For det blev ved med at blive sagt, og nu brugte ordføreren også udtrykket, at DR voldfører befolkningen, og det er også blevet nævnt, at de er venstreorienterede osv. Hvor ved fru Pia Kjærsgaard det fra? Altså, én ting er jo, at man som politisk repræsentant kan synes, at DR er venstreorienteret, og Enhedslisten kan mene, at DR er højreorienteret, men er der nogen som helst evidens, nogen som helst forskning, der understøtter fru Pia Kjærsgaards udsagn? Eller

er det bare sådan noget, man lige selv synes *er* sådan? Det vil jeg godt spørge ordføreren om.

Kl. 10:56

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:56

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, det er fint nok, det er 3,7 mia., det står klart, sådan er det, altså rundt regnet 4 mia., men selvfølgelig skal det rigtige tal være der, altså 3,7 mia. kr., og det vil jeg godt gentage.

Jo, jeg kan nævne adskillige eksempler. Jeg nævnte f.eks. lige woke, som presser sig mere og mere på, og nu overvejer man lidt, om man skulle aflive woke, og det synes jeg ville være en vældig, vældig god idé. Men det er da klart en woketendens, når man sender udsendelser som »Far, far & børn«. Altså, det er jo helt klart woke i allerhøjeste potens, og jeg er også ærgerlig over, at julehilsenen imellem Danmark og Grønland bliver fjernet, og det kan jeg også forstå at hr. Søren Søndergaard er, og der er ikke ret mange andre, der har protesteret over det. Men jeg har også protesteret over for kulturministeren over det, for jeg synes, det har været meget, meget demokratisk og endelig en god ting i forhold til Grønland, og vi trænger faktisk til at tale lidt positivt om Grønland og omvendt. Men den fjerner man, og javel, der er gudstjenester, men det bliver også droslet mere og mere ned. Populære udsendelser bliver sendt på en sidekanal – jeg behøver bare at nævne Dansktoppen som et eksempel, som jeg også tror hr. Mogens Jensen rigtig godt kan lide – og det bliver bare flyttet væk. Altså, alt det, som er folkeligt, og som man egentlig rigtig godt kan lide, bliver flyttet væk.

Kl. 10:57

Formanden (Søren Gade):
Hr. Mogens Jensen.

Kl. 10:57

Mogens Jensen (S):

Der kan være indhold i DR, som som man er tilfreds eller utilfreds med, sådan kan jeg også selv have det, og sådan er det jo nok også, når man skal tilfredsstille mange forskellige ønsker til, hvad man gerne vil have af indhold, og det *skal* DR jo. Men må jeg ikke igen spørge fru Pia Kjærsgaard om noget? For én ting er jo, hvad man subjektivt måtte mene, men når vi laver beslutninger her i Folketinget, sker det jo altså som oftest på trods af noget fakta og noget reelt viden, og det er jo derfor, jeg vil spørge, om ordføreren har noget forskning, en undersøgelse, der kan bevise, at DR er partisk, er venstreorienteret eller voldfører befolkningen.

Kl. 10:58

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:58

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg ved ikke, om hr. Mogens Jensen fisker – det er lidt min fornemmelse – og så bliver forarget bagefter. Det kan ses i forhold til hvordan Dansk Folkeparti mange gange er blevet behandlet fra DR, altså i masser af tilfælde. Jeg bliver bare nødt til at nævne Meld og Feld-sagen, jeg nævnte den også under samrådet forleden – og det ophidsede hr. Mogens Jensen vældig, vældig meget – og jeg vil gerne gøre det igen.

Så jeg ved ikke, hvor meget forskning der er, men det kunne da egentlig være interessant at se på det, og så må vi håbe, at de forskere ved, hvad de har med at gøre, og der er vi der igen. Men jeg

synes ikke, at man skal gå langt i byen, før der er løftede øjenbryn, når man siger DR og venstredrejet.

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger. Så vi siger tak til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Sascha Faxø fra Alternativet.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Sascha Faxø (ALT):

Tak, formand. Ordførerne fra Venstre og Socialdemokratiet har allerede redegjort rimelig fint for, hvad det indeholder, så der vil jeg ikke gå hen, men kort sige, at jeg hører, at armslængde og faglighed er i centrum.

DR blev jo oprindeligt startet på bagkant af en ekstremt urolig tid i Europa. Under første verdenskrig – det var den første krig, og nu får I lige en historiektion, for det her er et af mine yndlingsemner – fandt man jo ud af, at radiobølger var en ekstremt vigtig ting, både i en krigstid, men også i forhold til at skabe en helhed nationalt, og det så vi over hele Europa. Man hjemtog som stater retten til overhovedet at lave radio, og det vil sige, at der var to intentioner. Den ene var at have en form for kontrol over kommunikationskanalerne, og den anden var faktisk også at have en form for kontrol over det nationale narrativ, et fælles narrativ, altså en nationalkonservativistisk tilgang, om man vil, og det er det, DR er født ud af.

Vi står igen i urolige tider, og man kan sige, at både kommunikation og information er i centrum som en slagmark, og det er det både i form af fake news i den ene ende af skalaen og så helt over til en fragmentering, hvor vi ser, at vi som borgere i Danmark har et meget fragmenteret medie billede og informationsbillede. Man kan sagtens undgå at vide ret meget om, hvad der foregår i Danmark, men følge med andre steder i verden. Så derfor synes jeg, at DR har fået en endnu mere central rolle, end det har haft meget længe, og en styrkelse af public service-rollen er derfor vigtig, og når vi så går ind og styrker både armslængden og fagligheden, er vi også med til at skabe en sikring af en ny form for public service. Vi er simpelt hen nødt til at styrke public service, hvis vi skal komme igennem det her og have os selv med som land og som folk. Så derfor bakker Alternativet op om forslaget.

Vi har én bemærkning i forhold til det her, og det er, at der er en grad af legitimitet i forhold til det udpegende organ. For hvis man sætter sig et sted, hvor man siger, at man gerne vil have noget repræsentativt og en folkelighed, og man så siger, at det kun skal være de seks største partier, kan der være en udfordring i det. Ved det sidste valg blev der valgt 12 partier ind i Folketinget, og det vil sige, at halvdelen af partierne ikke er hørt i den her sammenhæng, og det var to, der ikke blev valgt ind. Samlet set ligger det ungefær på 25 pct. af alle danskere, der har stemt, som ikke har en adgang ind i det her. Hvis vi taler om, at det skal være et fælles fundament for det Danmark, vi er, og det Danmark, vi gerne vil være sammen, så er det ikke uvæsentligt at bemærke her i salen, at 25 pct. af Danmarks befolkning simpelt hen ikke ville være med, hvis det var sådan, som valget så ud ved det sidste valg. Det gør ikke, at vi stemmer imod det, men jeg synes, det er vigtigt at bemærke det, når flere også har sagt, at det er fællesskabet her, det handler om, og det fælles, vi skal stå sammen om. Så med den korte bemærkning vil jeg sige, at vi bakker op om det.

Kl. 11:02

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt til en kort bemærkning. Fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 11:02

Katrine Daugaard (LA):

Jeg har jo forsøgt at debattere det her emne med ordføreren, som absolut ingen holdninger vil udtrykke til DR i de debatter, vi har stået i. Men nu står ordføreren på talerstolen, og så har jeg jo chancen. I forhold til det her fake news, som ordføreren kommer ind på, er det så ikke forbløffende i forhold til ordførernes argumenter, nemlig at det er noget, der kommer udefra, og at vi derfor skal sørge for at have et stærkt statsligt medie som DR? Det viste sig så netop, at det var DR, der producerede fake news midt i en grønlandsk valgkamp.

Kan ordføreren komme på noget i det her lovforslag, som vil gøre det anderledes? Altså, er der noget i det lovforslag om ændring af bestyrelsessammensætningen i DR, som får ordføreren til at tænke, at vi får en ekstra sikring imod, at det her vil ske i fremtiden?

Kl. 11:03

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:03

Sascha Faxe (ALT):

Jeg vil sige til andre, som måske ikke var med, da ordføreren og jeg havde en hyggelig stund hos selve DR, at vi har diskuteret, hvorvidt politikere skulle blande sig i det konkrete indhold og i den konkrete ledelsessituation omkring det forømtalte program fra DR, der handlede om Grønland. Der stod jeg fast på, at det er vigtigt for mig, at der er armslængde, altså at jeg ikke skal blande mig i det konkrete indhold i den konkrete situation.

Det betyder ikke, at jeg ikke mener, at man kan være med til at udpege bestyrelsen, som det ligger her. Det synes jeg faktisk er vigtigt. Jeg synes, at man ved at skabe et ekstra led i armslængden måske sikrer, at ordførerne ikke i fremtiden blander sig så meget i det konkrete indhold, for det mener jeg simpelt hen ikke er på sin plads at vi gør. Jeg vil meget gerne diskutere indholdet, altså om jeg går ind for indholdet osv.; men ledelsessituationen – det var den, jeg blev spurgt til i det her radioprogram – vil jeg nødig blande mig i. Der ligger noget i det, som giver mere armslængde, og det synes jeg er en god idé.

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 11:04

Katrine Daugaard (LA):

Jeg er jo enig i, at vi ikke skal blande os direkte i indholdet, så længe DR lever op til de rammer, som vi jo sætter herindefra. Så når det gælder indholdet, mener fru Sascha Faxe så ikke, at DR's nuværende og fremtidige bestyrelser ikke må blande sig i indholdet, altså at vi sikrer, at vi får et indhold, der ikke er politiseret?

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Sascha Faxe (ALT):

Jeg er ikke medlem af DR's bestyrelse, og jeg har jo sagt som folketingspolitiker, at jeg synes, det er vigtigt, at det politiske aspekt og medieaspektet er skilt ad. Det er rigtig, rigtig vigtigt for en retsstat. Jeg mener bestemt, at en bestyrelse skal kunne blande sig i det, den er bestyrelse for – ellers giver det jo åbenlyst ingen mening. Men det var ikke det, der var tilfældet. Ordføren og jeg stod ikke som to bestyrelsesmedlemmer og debatterede i DR; vi stod og diskuterede

som to medlemmer af et politisk og lovgivende organ. Og derfor mener jeg, at der skal være den armslængde.

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Søndergaard, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:05

Søren Søndergaard (EL):

Tak. Jeg synes, at ordføreren rejser en reel problemstilling omkring det med antallet, i forhold til hvor mange vælgere de repræsenterer. I gamle dage var det fem partier; nu har vi udvidet det til seks. Men der er også sket en ændring. Altså, de fem partier i gamle dage repræsenterede jo alle, ikke? I dag kan vi ifølge meningsmålingerne risikere at komme i en situation, hvor de seks største partier repræsenterer under 70 pct. af stemmerne. Derfor kan man da diskutere – og det synes jeg vi skal gøre i udvalgsforhandlingen – om vi skal gøre det sådan, at i hvert fald 80 pct. eller 85 pct. af befolkningen er repræsenteret for netop at sikre, at alle væsentlige strømninger, måske ikke meget, meget små partier, er repræsenteret.

Vi står ved det kompromis, vi har lavet, men vi vil meget gerne diskutere det i udvalgsforhandlingen. Er der andre partier, der vil være med til at ændre det på baggrund af den ændring, vi har set i partimønstret, så synes jeg det er en god idé. Så det er en opfordring til ordførerne om at rejse det i udvalgsforhandlingerne og måske udarbejde et konkret forslag.

Kl. 11:06

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:06

Sascha Faxe (ALT):

Jamen tak, det er hermed modtaget, og det vil jeg tage videre. Det er jo noget, vi kan se i mange af vores ting, altså ikke kun i bestyrelsen, men også internt i vores arbejde på Christiansborg, hvor det, at vi har flere og flere partier, betyder, at ikke alle har adgang til alle rum. Det gør sig også gældende i forhold til Det Udenrigspolitiske Nævn f.eks., hvor der ud af de 12, der blev valgt, var 4, der ikke fik fast plads i Det Udenrigspolitiske Nævn. En af de fire fik så en stedfortræderplads. Det siger jo noget om nogle af de meget væsentlige ting, så det vil jeg gerne rejse.

Internt i Alternativet plejer vi normalt at arbejde med 80 pct. som skæringspunkt, for så mener vi, at vi har så mange med, som der kan være, men det kunne også være 85 pct. Men lad os tale om det i udvalget.

Kl. 11:07

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Sascha Faxe fra Alternativet. Det afslutter ordførerrækken, og derfor byder jeg nu velkommen til kulturministeren.

Kl. 11:07

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak for det, formand, og tak til alle ordførere for bemærkningerne. Lovforslaget er vel beskrevet og er en del af det medieforlig, vi indgik i 2023 – det første medieforlig i mere end 10 år, der får fuld effekt. Det er jo også derfor, at den bestyrelse, som man udskiftede i DR ved årsskiftet, havde siddet der i meget lang tid og var blevet genudpeget ad flere omgange, da der herskede stor tvivl om, hvordan et nyt medieforlig og udpegningsmodeller ville blive strikket sammen.

Som flere har nævnt, er den model, vi i dag lovbehandler, et kompromis, men kompromiset sigter efter at udruste DR med de

bedst mulige kompetencer i bestyrelsen – kompetencer, der handler om viden om medier, teknologi, formidling og en stærk base i det danske samfund, i dansk kultur og i det, vi måske i virkeligheden vil kalde folkelighed. Derfor udpeger seks partier – de seks største – 6 medlemmer til et udpegningsorgan, der dernæst udpeger 6 medlemmer til DR's bestyrelse.

Til den diskussion, der var lige før, mellem fru Sascha Faxø og hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, at jeg synes, det er relevant at se på, om den demokratiske udvikling hen ad vejen også giver anledning til, at man kan revidere modellen. I første omgang vil jeg håbe, at man kan give opbakning til det, vi har aftalt i lokalet, lade det virke i en årrække og måske i bemærkningerne i en betænkning gøre opmærksom på, at vi har debatteret det her, så man med rette kan vende tilbage til netop det spørgsmål.

Jeg synes, det er vigtigt, som flere også har været inde på, at DR's bestyrelse, som er DR's øverste ledelsesrum, spiller en aktiv rolle.

Jeg synes, at den bestyrelse, der sidder der i dag, er kompetent og repræsenterer præcis de kompetencer, man kunne ønske sig, langt hen ad vejen. Men hvem ved, hvem der sidder her efter næste valg. Det er jo ikke sikkert, at man vil foretage lige så samvittighedsfulde valg som dem, jeg synes de seks største partier har foretaget, og derfor er det kun fornuftigt, at man laver en model for at sikre de nødvendige kompetencer for DR langt ud i fremtiden.

Så er der nogle, der måske kunne mene, at det er besværligt, at det er ekstra bureaukratisk. Vi har søgt at finde en model, der minimerer bureaukratiet – den politiske transaktionsomkostning, om man vil – og taget hensyn til de forskellige meninger og holdninger, der var i rummet, og skabt et kompromis, som jeg mener er levedygtigt langt ud i fremtiden. Kompromisets anatomi er jo på den måde, at man sjældent får alt det, man gerne vil have, men i det omfang man er mere tilfreds, end man er utilfreds, er kompromiset ofte værd at takke ja til. Jeg mener, at det her er et godt kompromis.

Som kulturminister – det er måske mest til fru Katrine Daugaard – udpeger jeg rigtig mange folk; det skal tælles i flere hundrede. Nogle af dem er medlem af Liberal Alliance, andre af Enhedslisten. Jeg synes sådan set, at det altid er afgørende, om vedkommende, man udpeger til ting, er kompetent. Jeg synes ikke, det er udtryk for øjeblikkelig diskvalifikation, at man er medlem af et politisk parti. Vi oplever tværtimod, at mange partier, måske især det største iblandt os, Socialdemokratiet, frem mod det kommende kommunalvalg har måttet sige farvel til flere prominente politikere. Flere fortæller, at det at være i den offentlige debat slider på deres familier og andet. Jeg synes, vi skal invitere endnu flere danskere til at melde sig ind i partier.

Når man som kulturminister udpeger godt og vel 400 mennesker i løbet af en valgperiode, vil der være mennesker, der har et partimæssigt tilhørsforhold til de forskellige partier, der måtte være repræsenteret, fordi befolkningen jo har stemt, som befolkningen har gjort. Jeg vil altid stå på mål for de valg, jeg har truffet. Jeg håber bare, vi kan tage diskussionen i en kontekst, hvor mistænkeliggørelsen fylder mindre end diskussionen af de menneskers faglige kompetence, for det synes jeg må være det, det hele handler om.

Det var et sidespring i den oprindelige lovbehandling, det vil jeg undskyldte over for formanden, men når nu det fyldte så meget i selve debatten, følte jeg mig også kaldet til at replicere på det og på den måde få taget det til referat. Tak til Folketingets partier, og tak til formanden.

Kl. 11:12

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:12

Katrine Daugaard (LA):

Jeg synes, det er dejligt at høre, at kulturministeren faktisk synes, at der er gode kompetencer til stede i den nuværende bestyrelse. Jeg synes, det er en rigtig, rigtig god og stærk bestyrelse, der er sammensat her. Så jeg forstår egentlig ikke rigtig, hvorfor man vil indføre mere kontrol og bureaukrati. Altså, det kunne man jo så indføre på en lang række områder. Regeringens ønske er jo netop, siger I i hvert fald, at ville afbureaukratisere, så hvordan hænger det sammen med det? Og kunne man ikke have sikret de her kompetencer, på lige fod med at bestyrelsen jo også skal leve op til, at halvdelen skal være mænd og halvdelen skal være kvinder? Kunne man ikke bare have lavet nogle regler om, hvad bestyrelsen samlet set skal have af kompetencer i stedet for det her bureaukratiserende organ, der kommer ind?

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):

Kulturministeren.

Kl. 11:13

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Jeg er altid åben over for gode forslag, og vi har tænkt os om, så grundigt som det nu kunne lade sig gøre, og har fundet den løsning, der udsætter både DR og den politiske proces for færrest mulige omkørsler. Den bestyrelse, der sidder i dag, er på mange måder fremragende. Kigger man tilbage på de seneste 20-30 år, er der mange eksempler på, at de kompetencer, man har ønsket repræsenteret, måske ikke i alle tilfælde har fundet hjem blandt de mennesker, der har været udpeget.

Jeg tror måske, at et af de områder, vi kommer til at se på i fællesskab næste gang, er Det Danske Filminstitut. Fru Katrine Daugaard nævnte fra talerstolen, at hun som ordfører for Liberal Alliance havde bidt mig haserne i forhold til den måde, man havde forvaltet økonomien på med Filmtaget. Beslutningen om at starte det Filmtag blev truffet af en bestyrelse udpeget af fru Mette Bock, altså en minister fra Liberal Alliance. Jeg har arvet sagen. Selv om jeg ønskede det, ville jeg ikke kunne stoppe den. Jeg synes også bare, det er vigtigt at sætte tingene i relief. Men det har da givet mig stof til eftertanke, i forhold til om der er den rigtige kompetenceprofil i den bestyrelse. Og det synes jeg er oplagt at se på næste gang, ligesom vi nu har gjort med DR.

Kl. 11:14

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 11:14

Katrine Daugaard (LA):

Det ændrer jo ikke på, at det ikke er Mette Bock, der har bestilt Filmtaget eller haft tilsyn med, hvordan økonomien siden hen er løbet løbsk. Det synes jeg egentlig heller ikke man kan klandre den nuværende minister for.

Men lad os vende tilbage til det, det handler om, nemlig at sikre de her kompetencer i DR's bestyrelse. Har ministeren afsøgt muligheden for, at man kunne gøre det uden det her bureaukratiserende lag, som man jo må erkende at det er, altså det man er kommet frem til her?

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Kulturministeren.

Kl. 11:15

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Ja, vi har forsøgt at finde inspiration i de europæiske lande, der har gjort det effektivt og minder mig os selv. Vi har hentet inspiration fra den model, man har i Storbritannien, hvor de konservative over for Labour er blevet enige om en udpegningsmodel til deres public service-organer, som på trods af meget stejle politiske skel har fundet en god anvendelse. Og det er den, vi har forsøgt at kopiere i en dansk kontekst.

Jeg er ikke ufejlbarlig. Opstår der gode forslag under udvalgsbehandling, lytter jeg gerne. Dog vil jeg sige, at kompromiset her tæller mange mandater og har været grundigt vendt og vejret. Men jeg er altid åben over for at blive klogere.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til kulturministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 162:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. og lov om mediestøtte. (Etablering af tilsyn og supplerende bestemmelser med henblik på efterlevelse af forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame og den europæiske forordning om mediefrihed).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 27.02.2025).

Kl. 11:16

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:16

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Tak for det, formand. Det her lovforslag omhandler to nye EU-forordninger, og i forhold til hvad en EU-forordning er, vil jeg sige, at det jo er noget, som vi har svært ved at ændre på fra Folketingets side, fordi det er lovgivning fra EU, der træder direkte i kraft i de enkelte lande. Så her er vi altså nærmest bundet på hænder og fødder. Det er to forordninger, det handler om. Den ene er om mediefrihed, og den anden gennemsigtighed i forhold til politisk reklame, og det er jo begge forordninger, som træder i kraft her om ikke så længe.

Om det første først, altså forordningen om mediefrihed, vil jeg sige, at den jo handler om reelt set at sikre redaktionel uafhængighed og pluralisme i vores mediebillede, og det er noget, som vi i Socialdemokratiet og vi alle, tror jeg, er meget optaget af. Det er jo nok set i lyset af udviklingen i Europa og andre steder, hvor vi ser en større og større koncentration af mediemagt, og for så vidt også på dele af vores eget kontinent politisk styring af medierne i

en uhensigtsmæssig grad. Derfor skal der indføres regler, som kan modvirke det.

De dele af forordningen her, som vi nu skal vedtage, er jo sådan set allerede gældende i Danmark i dag, men der er altså også behov for nogle supplerende nationale bestemmelser, bl.a. i forhold til at skærpe kravene om, at medierne skal tilgængeliggøre deres ejerskabsoplysninger. Det handler også om at deklare oplysninger om udgifter til statslige reklamer i mediebilledet, og så handler det også om yderligere regulering vedrørende vurdering af mediefusioner.

Det er jo nok et udviklingstræk, der relaterer sig meget til den udvikling, vi har set i i hvert fald mange østeuropæiske lande, desværre, og som gør de her regler nødvendige. Som sagt gælder de fleste af de her ting i Danmark i forvejen. Den her forordning skal der også føres tilsyn med, og der foreslås det, at det bliver Radio- og TV-nævnet, og det synes vi er et fornuftigt forslag.

Så er der den anden forordning om politisk reklame, som jo for så vidt har et rigtig godt formål, fordi det handler om, at forbrugerne i højere grad skal kunne gennemskue, når der er tale om politisk reklame. Det vil sige, at der skal være større gennemsigtighed. Men når det kommer til, hvilke regler det så konkret kommer til at betyde for os i Danmark, må jeg sige, at der kan vi se frem til noget bureaukratisk bøvl.

Lad mig bare tage et eksempel på det, nemlig at det skal kunne ses på en hvilken som helst reklame, hvem der har betalt for den, men man skal også kunne se reklamens pris. Man skal også kunne se den periode, reklamen er påtænkt udgivet i, og hvis man har brugt forskellige målretningsteknikker, som vi jo kender det fra Facebook, så skal det også fremgå af den enkelte reklame. Så der skal altså indføres et regelsæt og en metode til, hvordan man på hver enkelt facebookreklame eller hver enkelt reklame i avisen eller ude i landskabet kan få de her oplysninger. Der ligger flere ting i forslaget, som jeg ikke skal komme ind på her, og jeg må sige, at jeg synes, det er bøvlet. Det er jo ikke noget, vi umiddelbart kan ændre nu og her, men jeg tror, vi i udvalgsarbejdet kommer til at se på, hvordan vi i mindst muligt omfang gør det her mindst muligt bureaukratisk for alle aktører, der er involveret i de her politiske processer.

Jeg må indrømme, at vi gerne havde set, at det her forslag ikke var blevet udmøntet på den måde, men som sagt er den proces overstået. Vi støtter selvfølgelig lovforslaget, men vil i det kommende arbejde sørge for, at det bliver implementeret på den mindst muligt bureaukratiske måde.

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):

Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:21

Katrine Daugaard (LA):

Det var egentlig bare sådan lige for at få afklaret noget, for jeg er egentlig meget enig med ordføreren i det, ordføreren siger. Har ordføreren tænkt over, f.eks. i forhold til nærhedsprincippet, om man på en eller anden måde kunne afværge noget af det her, i forhold til at det jo virkelig er meget bureaukrati, som vi også får ind af døren her? Så hvad har ordføreren gjort sig af tanker, i forhold til om der måske alligevel var ting, vi kunne gøre brug af for at slippe for det?

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:22

Mogens Jensen (S):

Jeg vil være villig til at gøre hvad som helst for at få de bureaukratiske elementer i det her til at forsvinde, men det er jo en proces, der

er kørt. Jeg har ikke selv siddet og været involveret i den proces, så jeg ved ikke, hvor konkret det har været, da det her blev behandlet nede i EU. Men det her er i hvert fald et af de områder, hvor man må sige, at selv om man støtter hensigten med det her forslag, så er måden, det i praksis skal føres ud i livet på, noget bøvlet.

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 11:22

Katrine Dugaard (LA):

Så hr. Mogens Jensen ser altså heller ikke nogen smutveje, vi her fra dansk side kan tage for at undgå at skulle stemme ja til det her?

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:22

Mogens Jensen (S):

Om kort tid er det her gældende ret i Danmark, for sådan er det jo med forordninger. Men jeg synes, vi skal bruge tid i udvalgsarbejdet på sammen at finde ud af, hvad vi overhovedet kan gøre på det her tidspunkt for at få det her til at blive så lidt bøvlet som overhovedet muligt. Det kan jeg høre vi er enige om, og det glæder mig.

Kl. 11:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 11:23

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak for det. I dag behandler vi et lovforslag, som handler om at gøre de to EU-forordninger om mediefrihed og gennemsigtighed i politisk reklame til en del af dansk lovgivning. Helt overordnet er det et vigtigt skridt og yderst aktuelt, i den tid vi lever i nu, men vi skal selvfølgelig sørge for, at det sker med mindst muligt bøvlet for alle led i Danmark. Vi må jo også sande, at nogle af delene er lavet på den her måde, fordi det ikke er alle lande i Europa, der har den samme mediefrihed, som vi har i Danmark. Derfor skal vi også engang imellem hjælpe hinanden med at få ordentlighed ind i mediebildet andre steder i EU. Et stærkt demokrati forudsætter frie og uafhængige medier, og frie medier er grundlaget for demokratiet, altså demokratiets vagthund. Uanset hvem der har magten, skal de holde magthaverne ansvarlige, oplyse borgerne og skabe indsigt og grundlag for debat.

Det er faktisk ikke alle steder i Europa, at det sker, og i en del af de lande i Østeuropa, som den tidligere ordfører fra Socialdemokratiet nævnte, er der problemer. Det er noget, der skal gøres noget ved, for uden stærke og uafhængige medier, svækker vi simpelt hen demokratiet. Der skal være den der tillid hos borgerne til, at informationerne er troværdige, og der skal være åbenhed om, hvor de politiske budskaber i medierne er. Det er desværre ikke noget, vi kan tage for givet lige nu, og vi ser mange eksempler på mis- og desinformation i både vores egne og andre landes medier.

Det er noget, som begge de forordninger, vi forhandler i dag, forholder sig til. Den ene forordning omhandler politisk reklame og skal sikre, at det bliver lettere at spotte, hvornår noget er politisk reklame, og hvem der står bag ved. Her er der brug for, at vi stiller rigtig mange spørgsmål under udvalgsbehandlingen for at få afklaret, hvor grænserne i forhold til de forskellige dele går. Jeg kan også se,

at ministeren lægger op til en minimumsimplementering, for noget af det kan virkelig blive bøvlet, hvis vi går hele vejen i forhold til det her. Der vil jeg anbefale, og det kunne jeg også høre på den lille dialog, der var med Socialdemokratiets ordfører, at der ligesom lægges op til, at vi skal have en dialog om, hvor grænserne går.

Så er der den anden forordning, som jeg selv vil kalde lex Orban. Man kunne også kalde den en masse andet, men den er jo et udtryk for, at man skal sikre mediefrihed. Det er jo også meget tydeligt, i forhold til at det er Ungarn, der anlægger annulationssøgsmålet. Det er dér, hvor det gør virkelig ondt, altså når man går ind og prøver at have kontrol med et statsmedie. Jeg er glad for, at Danmark er et af de lande, der virkelig kæmper for den her del, for den er virkelig vigtig for, at vi får mediefrihed i EU.

Med det lovforslaget etablerer vi bl.a. også et nationalt tilsyn i Radio- og TV-nævnet. Det er vi i Venstre glade for. De skal holde øje med, at reglerne bliver overholdt, og i den forbindelse tilføres der også ekstra kapacitet til det her nævn, så man også har en, der ved noget om markedsføringsret. Det tror jeg er ret klogt at gøre.

Jeg vil alt i alt sige, at de to forordninger bidrager til, at vi får et Europa med et stærkt demokratisk fundament og et medielandskab, der både er frit og robust og i stand til at modstå pres fra udefrakommende interesser. Så Venstre støtter disse to forordninger fuldt ud, med de bemærkninger, jeg havde til den ene forordning.

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Søren Søndergaard.

Kl. 11:28

Søren Søndergaard (EL):

Vi lavede jo faktisk dengang en begrundet udtalelse, hvor vi anfægtede, at det her var i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det var i øvrigt fungerende formand for Europaudvalget, hr. Kim Valentin, der selv skrev under på den begrundede udtalelse, så vi havde det jo oppe dengang.

Men er hr. Kim Valentin ikke enig i, at et af de store problemer er, at det her er vedtaget efter artikel 114, nemlig spørgsmålet om det indre marked i EU? For det er jo det, der gør, at vi får totalharmoniseringen. Det er det, der gør, at vi får forordningen, altså at man fra EU's side i stedet for at give metodefrihed ønsker af hensyn til markedet at diktere, præcis hvordan tingene skal være i alle lande, og det giver så alle de problemer nu. Så er det ikke det, at hjemmelsgrundlaget for det her var artikel 114, der er det egentlige problem og grunden til det morads, vi står i nu?

Kl. 11:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:29

Kim Valentin (V):

Jo, det vil jeg ikke være uenig med ordføreren i. Den diskussion havde vi også i Europaudvalget, og det var i december 2022. Jeg synes generelt set, at der har været en tendens til, at man, når man har lavet lovgivning fra Kommissionens side, så først har kigget på, hvordan det lige passer ind i paragrafferne, så man kan undgå at få problemer bagefter, i stedet for at være åben omkring det. Det skal vi være meget forsigtige med i den her sammenhæng og specielt på det her område. Det er også derfor, jeg siger, at den ene forordning skal vi stille mange spørgsmål til, og vi skal få rammer omkring det, så vi præcis ved, hvad det er, vi går ind til der.

Men det er en forordning, og kampen om de her ting blev jo sådan set taget i 2022, så derfor skal vi implementere det nu, og så må vi foretage en minimumsimplementering af den ene forordning.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Søren Espersen (DD):

Mange tak. Jeg vil starte med at konstatere, at vi i Danmarksdemokraterne stemmer for forslaget. Når det er sagt, er det afgørende væsentligt, at de administrative regler ikke på nogen måde kommer til at blive en byrde for erhvervslivet. Derfor skal jeg på det kraftigste opfordre kulturministeren til at bruge meget energi og vilje på at udforme enkle og forståelige regler. Der er flere mediehuse, som med god grund frygter for rigide regler, der kan medføre, at man vil fravælge politiske reklamer. Sker det – og det er jeg enig med de mediehuse i – vil det være til skade for folkestyret og modvirke formålet med lovændringen.

Når vi alligevel ender med at støtte forslaget, hænger det sammen med, at det helt overordnede formål er at gøre det lettere for borgerne at genkende, hvad der er politisk reklame, og dermed vide, hvem der i virkeligheden står bag reklamen og betaler for den. Det er vigtigt for borgerne og den politiske debat, at man ved, at reklamen er mærket som politisk. Det bliver ikke ligetil at bekæmpe manipulation og udenlandsk indblanding i eksempelvis folketingsvalg og dermed forsøge at få rene linjer for den politiske drøftelse.

Som nævnt udmøntes en forordning fra EU, der er en bindende retsakt, der gælder i alle medlemslande, hvorfor Danmark har accepteret det endelige forslag. Der kan vi godt vælge at sidde og jamre over sagens tilstand, og at sådan er det. Jeg vil hellere hjælpe kulturministeren med at finde nogle gode ordninger, der modvirker det allerværste ved det her. Så det er egentlig den opgave, der ligger for os alle sammen, synes jeg. Tak.

Kl. 11:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Så er den næste fru Anne Valentina Berthelsen fra SF. Velkommen.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak for ordet, formand. Lovforslaget, vi behandler her i dag, har til formål at supplere den europæiske forordning om mediefrihed og forordningen om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame. De foreslåede ændringer giver mulighed for at fastsætte nærmere regler i relation til EU-forordning 2024/900 om politisk reklame og forordningen om mediefrihed. Formålet med forordningen er at sikre, at borgere tydeligt kan identificere politisk reklame og forstå, hvem der står bag den.

Det er jo særdeles vigtigt i en tid med fake news og flere internationale forsøg på at manipulere vælgerne, som vi har set det ske i rigtig mange lande efterhånden. Sammen med den manglende vilje fra de store techgiganter side til at faktatjekke oplysninger har vi brug for mere lovgivning og regulering, så vi kan stille krav om transparens. Vi har alle sammen behov for at vide, hvem der reelt står bag og betaler for politiske budskaber. Det er altafgørende i et moderne demokrati, at man ikke kan købe sig til et bestemt valg eller til falske informationer, som er til egen politisk fordel. Derfor er EU-forordningen vigtig.

I høringsvarene gives der udtryk for bekymring for tunge administrative byrder for de danske medier ved implementering af lovforslaget, og at nogle vil fravælge politiske reklamer fremadrettet

af samme årsag. Det er naturligvis også en bekymring for SF. Vi ønsker, at mediernes behov for grundig informationsmateriale, vejledninger og tydelige afgrænsninger imødekommes af samme årsag, ligesom vi også opfordrer Kulturministeriet til dialog med branchen, således at den bedst mulige balance opnås, uden at vi går på kompromis med forordningens intentioner om langt mere transparens. Det vil vi også have fokus på i den kommende udvalgsbehandling.

Det er en stor prioritet for SF, at vi i Danmark har en effektiv og tydelig implementering af den slags EU-forordninger, for demokratiet er også i vores del af verden under pres fra store og magtfulde techgiganter. Hvis vi er for slappe med de reguleringsmuligheder, vi har, hvor det er muligt, så vil vi i sidste ende tabe og se store omkostninger for vores demokratier.

Den teknologiske udvikling giver mange muligheder for os alle, men den skal, som så mange andre goder i vores samfund, reguleres. Samtidig skal vi også være opmærksomme på balancerne. Alle nødvendige spørgsmål skal stilles under udvalgsarbejdet, så vi er helt sikre på rammerne omkring, hvad det er, vi siger ja til med den her implementering. Men i udgangspunktet stemmer SF for lovforslaget.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance.

Kl. 11:35

(Ordfører)

Katrine Daugaard (LA):

Tak. Det her er helt klart den type lovgivning, som jeg og Liberal Alliance ikke ser positivt på, at EU skal ind og bestemme i Danmark. Men jeg kan forstå på ministeren, at det ikke er til at komme udenom. Det kan virke positivt nok, at man med EU's forordninger og nu det her lovforslag gør det lettere at genkende politiske reklamer ved at indføre nye krav om tydeligere mærkning. Men jeg synes ikke, at vi i Danmark har problemer med skjulte politiske reklamer, og jeg kan ikke komme på et eneste eksempel, hvor man kunne mene, at en sådan også har påvirket et dansk valg.

Ministeriet har oplyst, at det koster tre årsværk pr. forordning at implementere det her i dansk lovgivning, altså seks årsværk i alt, hvilket på mig virker tudetosset, når vi til sammenligning kun har 4-5 årsværk til at føre tilsyn med 98 kommuner på socialområdet. Min skepsis handler altså om, hvordan vi bruger pengene, men også om, hvordan vi omtaler bureaukrati; for hvor det i Ankestyrelsen er super vigtigt at bruge årsværk på at sikre borgernes borgernes retssikkerhed og kommunernes overholdelse af den lovgivning, vi laver herinde, så finder jeg det ærlig talt latterligt, at vi skal bruge mere end samme mængde årsværk på at kontrollere, om politiske reklamer er mærket korrekt.

LA går ind for afbureaukratisering, og vi håber også, når EU skal kigge på, hvordan EU kan afbureaukratisere, at det her vil være noget af det, de faktisk vil trække tilbage igen. Vi må også se på, hvor det er vigtigst at lægge sine kræfter, og det her bliver jo, som det også er nævnt af andre ordførere, til dansk lov, når det er vedtaget som forordning. Så LA stemmer en anelse modvilligt for lovforslaget.

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning, og den er til hr. Søren Søndergaard. Værsgo.

Kl. 11:37

Søren Søndergaard (EL):

Problemet er som sagt, at det her er baseret på en hjemmel, der er i EU-traktatens artikel 114, som handler om det indre marked.

Og hver gang vi behandler det her spørgsmål, er der en kamp, ikke nødvendigvis i Danmark, men på europæisk plan, mellem markeds-tilhængerne, som vil have, at alt skal køres under markedet, og så folk, som kigger lidt mere nøjternt på det og siger: Okay, kultur og sådan noget, skulle vi måske ikke lade være med at opfatte det bare som en vare som et marked osv.?

Nu tilhører Liberal Alliance den liberale fløj i EU, og derfor er jeg sådan set interesseret i at høre, om ikke Liberal Alliance i det her tilfælde er enig i, at det er en total fejltagelse, at vi har brugt et hjemmelsgrundlag, der var det indre marked, altså markedskræfterne, i stedet for at have et hjemmelsgrundlag, der handlede om kultur, for så kunne vi have lavet det som et direktiv med nogle relativt løse formuleringer, og så kunne landene selv have implementeret det, som de fandt bedst?

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:38

Katrine Daugaard (LA):

Jeg er i hvert fald enig i, at det burde have været op til landene selv at implementere det, som de fandt bedst. Og hvordan man kommer bedst muligt frem til, at det skulle have været resultatet, har jo været op til andre end os, må man bare sige, og nu er det så alligevel landet sådan her. Når det er sagt, er jeg for et frit marked, jeg er liberal, og jeg synes, at verdens bedste samfund er liberale, demokratiske lande med et frit marked. Det er egentlig det, der kendetegner verdens rigeste lande også, altså at vi netop har et frit marked. Så det er jeg stærk tilhænger af.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:39

Søren Søndergaard (EL):

Men det er jo netop, når vi laver lovgivning efter artikel 114 om markedskræfterne og det indre marked, at vi får forordningerne, det er jo der, der er behov for total harmonisering – ingen forskel mellem landene af hensyn til den fri konkurrence. Og det er klart, at hvis man opfatter public service og den type ting som et spørgsmål om konkurrence, så får man jo forordninger, og så får man alle de problemer, der følger af det. Det er i modsætning til, hvis ikke man opfatter det som et spørgsmål om markedskræfter. Så problemet er jo lidt, at der er nogle ting, der hænger sammen.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:39

Katrine Daugaard (LA):

Men i Danmark har vi til dels fri konkurrence på medieområdet, så har vi ikke alligevel, i og med at det jo er de statsejede medier, der sidder på størstedelen af sendefladerne og pengene i Danmark, og så er der en lille rest tilbage til de private medier, som de kan byde ind på. Så på den måde er de forskellige lande jo meget, meget forskellige, og derfor skiller sig meget markant ud, i forhold til at så stor en del af alt det, der bliver sendt og delt på mediemarkedet i Danmark, er statsejet.

Kl. 11:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere bemærkninger. Den næste er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Det går lidt stærkt her i dag, det er, som om der mangler lidt ordførere nede i salen, som vi er vant til kommer, før os. Jeg står her som vikar for vores kulturordfører, fru Birgitte Bergman, som desværre ikke kunne være her i dag.

I dag behandler vi lovforslag nr. L 162, som har til formål at sikre gennemsigtighed i politisk reklame og styrke mediefriheden i Danmark. Det sker gennem implementering af to nye EU-forordninger: forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame samt den europæiske forordning om mediefrihed.

I Det Konservative Folkeparti anser vi det som en nødvendighed at sikre, at vores medielandskab er præget af åbenhed, ansvarlighed og uafhængighed. Gennemsigtighed i politisk reklame er afgørende for at bevare tilliden til vores demokratiske processer. Når borgerne tydeligt kan se, hvem der står bag politiske budskaber, er det med til at styrke demokratiet. At Radio- og tv-nævnet får tilsynsrollen og udvides med markedsføringsretlig ekspertise, er en fornuftig løsning. Derudover er kravene til offentliggørelse af ejerskab og statslig reklame et vigtigt skridt mod større transparens.

Hvad vi derimod finder problematisk, er, at lovforslaget, som vi læser det, indirekte pålægger partierne at oplyse alle udgifter til annoncering gennem at pålægge danske medier og platforme et ansvar. Og det går, så vidt vi kan se, videre end det, der egentlig er lagt op til i EU-forordningen, og det er noget af det, som vi kommer til at spørge ind til i lovprocessen.

Når det er sagt, bakker vi op om intentionen i det her lovforslag i forhold til at styrke fundamentet for et frit, uafhængigt og gennemsigtigt medielandskab i Danmark. Det er afgørende for vores demokrati, at borgerne har tillid til de informationer, de modtager, og at der er klarhed over, hvem der står bag politiske budskaber.

Med de ord bakker vi op om lovforslaget.

Kl. 11:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 11:43

(Ordfører)

Søren Søndergaard (EL):

Tak, formand. Modsat det forrige lovforslag, vi behandlede, er det jo her fuldstændig åbent, at der er tale om foranstaltninger, som handler om efterlevelse af to EU-forordninger om henholdsvis politisk reklame og om mediefrihed, mediepluralisme og redaktionel uafhængighed. De to forordninger kan der siges en del om, f.eks. at det er et rigtig godt formål at sikre gennemsigtigheden, i forbindelse med hvem der egentlig betaler for hvilke reklamer, og i hvilke medier de placeres. Helt teoretisk, naturligvis, kunne man jo forestille sig et EU-land med et autoritært regime, som brugte adgangen til statens midler til at annoncere og dermed understøtte venligssindede medier, mens kritiske medier blev efterladt på herrers mark. Så ikke et ondt ord om hensigten med det, man vil lave her.

Men spørgsmålet er jo, hvordan det gøres. Og med forordninger har man valgt den store hammer, da de jo som bekendt har umiddelbar retskraft i alle EU-lande. Hvis jeg var i dårligt humør, kunne jeg finde på at antyde, at den metode er et udtryk for EU's ulyksalige trang til at lave one size fits all-lovgivning, eller på dansk hedder det: Det kan godt være, at folk har forskellige fødder, men vi laver kun én størrelse sko. Det er altså en generel lovgivning for at løse i bedste fald forskellige problemer i forskellige lande eller endnu værre: at lave en generel lovgivning for at løse bestemte problemer i konkrete lande.

Resultatet bliver meget let meget bureaukratisk, og vi risikerer at indføre en masse lovgivning og lovbestemmelser, som i nogle lande ikke har den store betydning, og hvor man derfor ikke tager den særlig alvorligt, f.eks. når det gælder om at kontrollere, om den rent faktisk overholdes. Og lovgivning, der ikke tages alvorligt, er altså ikke godt for et retssamfund.

Men det skyldes jo, at man har gjort det her til en forordning, og jeg vil da godt lige læse op, hvad Enhedslisten udtalte, i forbindelse med at vi behandlede de her to forordninger eller især den om mediefrihedsloven. Vi skrev i vores høringssvar:

Enhedslisten finder, at forslaget, som i en hidtil uset grad indfører harmonisering på medieområdet, strider mod nærhedsprincippet. Enhedslisten finder ikke, at der er tale om grænseoverskridende forhold, som nødvendiggør regulering på EU-niveau. De grænseoverskridende udvekslinger mellem medietjenester i dag er yderst begrænsede i betragtning af deres iboende nationale karakter samt det forhold, at dansksprogede nyhedsmedier i almindelighed ikke kan erstattes med udenlandske nyhedsmedier – vi snakker nyhedsmedier. Enhedslisten mener dertil ikke, at EU har kompetence til at gribe ind i medlemslandenes beføjelser til at definere public service-mediernes public service-opgaver. Det gælder særlig forslagens artikel 5 om sikkerhedsforanstaltninger for public service-mediernes uafhængige funktion. Af den grund har EU også begrænsede forudsætninger for effektivt at bidrage til regulering af medieområdet på nationalt niveau, hvorfor EU-merværdien ved forslaget ikke er til stede. Endelig stiller Enhedslisten sig uforstående over for, at EU-traktaten TEUF's artikel 114 om det indre marked anvendes som retsgrundlag for forslaget i lyset af forslagens målsætning.

Der var jo flertal i Europaudvalget for at lave et nærhedstjek. Desværre var der ikke nok andre lande, der gjorde det, og derfor blev forordningen vedtaget. Derfor har vi den her forordning, der bygger på artikel 114 om det indre marked, og derfor har vi nu en forpligtigelse til at efterleve den, præcis som forordningen ligger. Og det, vi behandler her, er jo grundlæggende set noget følgelovgivning, nogle supplerende foranstaltninger, som de to forordninger giver anledning til. Dem har vi ikke nogen indvendinger imod. Dem kan vi som udgangspunkt støtte, medmindre vi i udvalgsforhandlingerne bliver præsenteret for noget, der overbeviser os om noget andet. Tak.

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti.

Kl. 11:48

(Ordfører)

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak. Jeg vil egentlig gerne lægge mig i slipstrømmen på rigtig mange andre ordførere, som har været heroppe at omtale det her forslag. Det er jo lidt svært for Dansk Folkeparti, men det her er en forordning fra EU, som vi er forpligtet til at implementere, og der kan også være meget fornuft i det. Jeg tror i virkeligheden ikke, at det er så relevant for Danmark, for vi har trods alt ikke store problemer med store pengemænd, der køber reklameblokke for millionbeløb og på den måde påvirker et valg.

Jeg bemærkede, at også ngo'er skal være omfattet. Det mener ministeren og embedsmændene, og det tror jeg er godt. Hvis der eksempelvis er nogle ngo'ere eller menneskerettighedsorganisationer, der udtaler sig mod vores forslag og vælger at reklamere for det, så må de heller ikke det. Og det synes jeg er godt, altså at det kommer hele vejen rundt. Så kommer der en vejledning fra Kommissionen i sommeren 2025, og loven gælder kun, hvis der lægges penge i forslaget. Og det er jo i virkeligheden det, som det hele drejer sig om. Loven forbyder bl.a. også udenlandske pengemænd – det er

et dårlig udtryk, men jeg ved ikke, hvad jeg ellers skal bruge – at reklamere for og mod politik i et EU-land i 3 måneder op til et valg.

Som sådan lyder det fornuftigt, og lad mig igen lægge mig lidt på linje med de andre, som har sagt, at hvis der dukker ting op i udvalgsbehandlingen, som strider imod, så skal vi gøre indsigelser for at få det ordentligt og endnu mere belyst, men indtil videre er det et ja.

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Så er det fru Sascha Faxe fra Alternativet.

Kl. 11:50

(Ordfører)

Sascha Faxe (ALT):

Tak for ordet. Altså, bundlinjen i meget af det, jeg hører her, er, at fællesskab er noget bøvl. Det er jo altid svært, når vi skal prøve at finde ud af, hvordan vi gør det, og EU er et stort og besværligt fællesskab, fordi vi stritter i så mange retninger. Ikke desto mindre ser vi også, at vi i Europa har mere og mere brug for hinanden sikkerhedsmæssigt, og det at have styr på, hvordan vores mediesystemer arbejder sammen med de politiske systemer, er helt afgørende.

Så derfor støtter vi i Alternativet også intentionen bag det her og er også enig i meget af det, ordførerne før mig har påpeget. Jeg tror, at jeg vælger at se det som en håndsrekning i en tid, hvor vi har en masse misinformation, kunstig intelligens og globalisering, og at det kan være en måde, vi begynder at arbejde med det på. Men det, der også er vigtigt, og som ikke er blevet nævnt, men som jeg egentlig måske vil påpege – det er blevet nævnt, at ministeren gerne må arbejde hårdt på, at det bliver nemt, og at der bliver tilvejebragt information til dem, der skal arbejde med det her – er en bekymring i forhold til de mindre aktører og nok i særdeleshed i forhold til deltidspolitikere.

Vi står over for et kommunal- og regionsrådsvalg, og det her vil blive implementeret ganske kort tid før det. Jeg tror, det rigtig vigtigt, vi tager hånd om dem, som giver sig selv til demokratiet. Hvis det her træder i kraft til oktober, vil det være lige op til et valg, hvor de kommer til at stå i en situation, hvor det kan gå hen og blive rigtig, rigtig svært at huske det hele. Så jeg har en særlig opmærksomhed igen på at sikre dem, der har den mindste adgang til den her information, og hvis man er en helt almindelig kommunalpolitiker ude i den region, jeg kommer fra, Region Sjælland, så tror jeg ikke, at det nødvendigvis er det, man husker på, medmindre der er nogen, der hjælper.

For Alternativet er det også vigtigt at bemærke, at vi også ser det som et skridt på vejen til at anskueliggøre penge i politik, og det mener vi er et vigtigt element i det her. Når det så er sagt: Ja, der er noget bøvl, men vi stemmer ja.

Kl. 11:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det kulturministeren, velkommen.

Kl. 11:52

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak, formand. Tak til alle ordførere for bemærkninger. Da jeg i går skulle forberede mig til debatten i dag, kom jeg til at tænke på min mormors karamelkage. Den var fuldstændig fremragende, indtil man nåede ned i bunden, så blev det sådan lidt tørt. Jeg nænnede aldrig at sige det til hende, for jeg holdt utrolig meget af hende. Det var en god oplevelse i begyndelsen, men blev så en lidt mere trist oplevelse, jo længere man kom ned i kagen til sidst. Det er lidt det samme med de her to forordninger, der kommer fra vores venner i Bruxelles.

Den første ordning, der handler om politisk reklame, modtog Folketingets Europaudvalg mandat til i tilbage i midten er 2022, altså før de mennesker, der sidder her i Folketingssalen, havde de poster, de i dag sidder på for de flestes vedkommende. Det fritager ikke nogen for ansvar. Vi har fra Danmarks side gjort vores bedste for at minimere skaderne, men sagen er, at lige meget hvordan vi havde stillet os i den situation, havde der været et overvældende flertal, et blokerende flertal, et retvisende flertal ifølge dem, der går ind for forslaget, for at skruer reglerne sammen på den her måde. Vores repræsentanter har gjort deres bedste for, at danske hensyn er blevet taget ad notam.

Lidt bedre ser det ud med reglerne om europæisk mediefrihed – dem har jeg selv engageret mig i. Jeg har været til møde i Folketingets Europaudvalg og forsøgt at tage et mandat hjem, der påvirker vores egen mediemodel så lidt som overhovedet muligt. Jeg tror, det var hr. Søren Søndergaard og muligvis også hr. Søren Espersen, der begge to nævnte, at man skulle sikre mediepluralisme på tværs af det europæiske kontinent, hvor det for mange steder at vedkommende måske er mindre nødvendigt, men hvor det for enkelte steds vedkommende er meget afgørende.

Jeg noterer mig, at både Danmarksdemokraterne, Konservative og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, altså stort set alle partier i Folketinget bakker op om intentionen i begge forslag, men også har et ønske om, at vi i udvalgsbehandlingen, særligt når det kommer til politisk reklame, forsøger at minimere den ulejlighed, hvormed vi belaster medierne, de mennesker, der sælger reklamer i medierne, de partier, der skal administrere besværlige regler, de enkelte politikere, der ikke er fuldtidslønnede og derfor skal gemme deres kvitteringer i 7 år. Det er noget rod, det er noget bøvl. Det er ikke en tidsel, der har groet i vores urtehave – det er det virkelig.

Når jeg siger så klart, er det også med det ønske, at vi i udvalgsbehandlingen hjælper hinanden med at få lavet en implementering, der afspejler, hvordan vi lever op til reglerne uden at gøre livet unødvendig surt for os selv. Reglerne er på nuværende tidspunkt sværere nok at gennemskue, hvis ikke man er blevet manuduceret ved en teknisk gennemgang i Kulturministeriet, hvilket flere af kollegaerne, mig selv inklusive, heldigvis er blevet.

Men der påhviler os jo også en vis oplysningsopgave i forhold til de, tror jeg, flere end 1.500, måske endda 2.000 kommunalvalgs-kandidater, der lige om lidt befærdet gader og stræder i det danske land for at søge valg til vores kommuner, ligesom der vil komme et valg til Danske Regioner og en dag også et valg til Folketinget, hvor man som kandidat bærer et ansvar, man hidtil ikke har været pålagt. Derfor skylder vi sammen med partier, interessenter, interesseorganisationer og medier at minimere transaktionsomkostningerne betydeligt.

Jeg forestiller mig, at der vil være flere spørgsmål, og vi stiller os også til rådighed med faglig sparring i det omfang, det kan vise sig relevant i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Er der tekniske løsninger, vi ikke selv har tænkt på, der kan gøre det enten mere transparent eller minimere transaktionsomkostninger og bureaukrati, er vi kun interesseret i, at det sker. Tak for ordet.

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse i dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion, lov om fjernkøling, lov om varmeforsyning og forskellige andre love. (Implementering af dele af det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv, herunder indsamling af oplysninger om det offentlige energiforbrug og renoveringer af offentlige bygninger, energieffektivitetskrav i offentlige udbud, energieffektivitetskrav på varme- og køleområdet m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 26.02.2025).

Kl. 11:56

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er hermed åbnet, og første ordfører er hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 11:56

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Baggrunden for lovforslaget, altså det, der går forud, er EU's energieffektivitetsdirektiv, som følger af den såkaldte Fit for 55-pakke og EU's klimamålsætning om 55 pct.s reduktion af CO₂-belastningen i 2030. Selv om Danmarks energiforbrug i stigende grad er grønt, har det stadig en betydning at understøtte energieffektivitet, dels for at sikre vores energiforsyningsikkerhed, og dels fordi det kan føre til økonomiske besparelser hos den enkelte forbruger i det omfang, man fortrænger olie og gas som energikilder, eksempelvis reducerer det jo også CO₂-udledningen yderligere. Men den billigste energi er nu engang den, vi slet ikke bruger, og her kan energieffektivitet hjælpe os som land, som borgere og som europæisk fællesskab, der i de her år søger at blive mere uafhængige energimæssigt. I parentes bemærket har Danmark jo også stærke virksomheder på energieffektivitetsområdet, der leverer gode produkter og løsninger, der bidrager til energieffektivitet i Danmark og Europa.

Det er et emne, vi har beskæftiget os med og arbejdet med i Danmark i mange år, så det, at direktivet er der, og de implementeringer, der er i det her lovforslag, som man skal lave tilsvarende i andre lande, vil nok have en større effekt i andre lande i Europa, men ikke desto mindre er det også væsentligt her hos os.

Direktivet indeholder bl.a. et forhøjet fælles energisparemål i EU og krav til årlige energireduktioner i den offentlige sektor. De ting ligger altså i direktivet, mens lovgivningen her handler om opfølgning og implementering inden for direktivets område. Ændringerne og bemyndigelserne, som følger af lovforslaget, handler bl.a. om at muliggøre monitorering og opfølgning på forpligtelser målrettet energiforbruget i offentlige bygninger. Hidtil har det været staten, der har været i fokus, men også kommuner, regioner og såkaldt offentligretlige organer vil blive omfattet.

Der gives også bemyndigelse til, at ministeren kan fastsætte regler om, at industrianlæg og datacentre over en vis størrelse skal udarbejde cost-benefit-analyser for at vurdere, om der er mulighed for brug af overskudsvarme, f.eks. i et nærliggende fjernvarmenet. Også det er jo noget, vi gerne vil have i Danmark, og mellem Folketingets

partier er der jo for nylig lavet en aftale, der skal underbygge den udvikling med udnyttelse af overskudsvarme i Danmark.

Kl. 12:02

Lovforslaget vil også give Rådet for Energieffektiv Omstilling den ekstra opgave at være ekspertnetværk, som det hedder, og rådgive om lavindkomsthusholdninger med en vis energibyrd, som det så mundret hedder i sådan et forsøg på en omsætning til dansk af det begreb, der anvendes i direktivet.

Så opsummerende medfører lovforslaget, at dele af energieffektivitetsdirektivet kan implementeres og dermed understøtte en bedre udnyttelse af energien, og der, hvor det så ender med at fortrænge olie og gas som energikilder, reducerer det som sagt altså også CO₂-udledningen. Jeg har læst mig til, at Energistyrelsens opgørelser viser, at fra 2020 til 2023 var der energibesparelser for 159 GW i statens bygninger. Det er vældig positivt, og udviklingen med energieffektivitet vil altså blive understøttet yderligere med lovforslaget her, som Socialdemokratiet altså kan støtte.

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:00

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, der er rigeligt med bemyndigelser i det her lovforslag; ministeren skal have alle mulige bemyndigelser. Når jeg kigger i høringsnotatet, står der:

»Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at direktivets forpligtelser om energisparemål og renoveringer for den offentlige sektor skal gennemføres i national ret. Energistyrelsens beregninger viser, at energisparemålet på 1,9 pct. årligt fra 11. oktober 2025 forventes at blive indfriet ud fra de tiltag, som allerede er iværksat i dag, til og med 2028.«

Når jeg læser sådan noget, tænker jeg: Nå, men hvad er egentlig vores potentiale for de her energibesparelser? I stedet for har man fokus på, at man nu lever op til direktivet og så ikke skal foretage sig mere.

Altså, det her emne med energieffektiviseringer, elektrificering og energibesparelser har været underprioriteret i flere år. Kan ordføreren ikke se, at der sådan set ligger nogle muligheder her, ved at vi implementerer det her direktiv på bedre vis end det, lovgivningen lægger op til?

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:01

Jesper Petersen (S):

Altså, udlægningen af, at det er et problem, vil jeg egentlig godt anfægte, for det, at der skrives sådan i høringssvarene, og at Energistyrelsen kan sige, som de gør, er vel et udtryk for, at vi faktisk lykkes med at gennemføre energieffektive løsninger, og at det går fremad. Det kan man jo også vælge at glæde sig over. Det lykkes så frem til 2028 med de ting, der er i støbeskeen nu, og der vil jo så følge yderligere tiltag i årene derefter.

Men at det skulle være noget dårligt eller slapt, er jeg egentlig ikke enig i; det er vel et udtryk for, at vi er på rette spor. Men det sker jo kun, såfremt man faktisk følger og gør de ting, som man forventer nu. Det er jo ikke, fordi man så nu kan sige: Så behøver vi ikke at foretage os mere. Det er, under forudsætning af at man fortsætter den kurs, der er lagt nu.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:02

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen, vi havde debatten her i Folketingssalen for 2 år siden, den 23. februar, på foranledning af at Enhedslisten havde fremsat et beslutningsforslag inspireret af CONCITO og SYNERGI om at lave en ambitiøs strategi for energieffektiviseringer og energibesparelser for 2030. Det afviste regeringen, fordi det ikke var den rigtige tidsplan. Og man må bare konstatere, at en række partier sådan set syntes, at det var et godt forslag. Nu har vi så spildt 2 år – hvad er der sket de sidste 2 år?

Jeg synes, at der er et potentiale her, som man ikke har dyrket nok, og det er det, jeg gør opmærksom på.

Kl. 12:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:03

Jesper Petersen (S):

Men sådan en konkret politisk diskussion om, hvad vi mere kan foretage os, indgår jeg meget gerne i, for jeg tror, at vore partier er meget enige om, at det her er et meget vigtigt emne. Og jeg synes jo f.eks., at det, at vi tidligere kunne indgå aftalen om at understøtte udbredelsen af overskudsvarme m.m., er et eksempel på, at der fortsat sker positive ting, og det er en udvikling, vi meget gerne ser bliver stærkere.

Det, lovforslaget her gør, er jo så, at det ikke kun er statens område, men også kommuner, regioner og offentligtretlige organer, altså boligorganisationer og andre, som også vil blive omfattet, og hvor der er en særlig opmærksomhed på, at man faktisk gennemfører energieffektiviseringstiltag. Så det synes jeg er positivt.

Kl. 12:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Den næste er hr. Christian Friis Bach fra Venstre. Velkommen.

Kl. 12:04

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Mange tak for det. I min tid i FN rejste jeg rigtig meget i Østeuropa og boede på hoteller med etlagsvinduer og med radiatorer uden termostater, hvor man så havde valget mellem enten at svede eller at åbne vinduet. Derfor igangsatte vi et arbejde i FN for at lave fælles energieffektivitetsstandarder for bygninger på tværs af hele det europæiske kontinent. Det var et arbejde, som fik rigtig stor opmærksomhed fra en række danske virksomheder, som bakkede op og mødte op og deltog aktivt.

Det er jo selvfølgelig bare et lille eksempel på, hvorfor arbejdet med energieffektivitet er rigtig godt for klimaet. Energieffektivitet er det allervigtigste brændstof i den grønne omstilling, og det er rigtig godt for Danmark og for fælles standarder og for dermed at fremme de danske virksomheder, og det gælder lige fra Rockwool til Danfoss og til alle mulige andre, som kan levere innovative og stærke løsninger på energieffektivitet i bygninger. Derfor er det her et godt forslag, der bakker op om implementeringen af energieffektivitetsdirektivet, og man kan sige, at det jo selvfølgelig er lidt bøvl og bureaukratisk for Danmark, men det er rigtig godt for danske virksomheder og dansk erhvervsliv og for klimaet, at vi får sikret det

her i hele Europa og også i mange af de lande, som søger optagelse i EU.

Kl. 12:09

Lovforslaget er jo primært en række bemyndigelser til ministeren for at indberette og offentliggøre data om energiforbruget i det offentlige, oplysninger om offentlige bygninger, og for at offentlige myndigheder skal sætte fokus på energieffektiviteten, når de køber ind. Der skal komme nye regler på varme- og køleområdet og nye kommunale køleplanregler for udnyttelse af overskudsvarme fra datacentre.

Det er alle sammen små skridt, hvor vi nu giver ministeren mulighed for at agere og engagere sig yderligere i at fremme energieffektiviteten i Danmark og ikke mindst i den offentlige sektor. Og det er et rigtigt skridt mod en mere bæredygtig fremtid, og det er ikke kun penge, det er klima, det er energisikkerhed, det er en bæredygtig brug af vores ressourcer.

På den baggrund stemmer vi i Venstre for lovforslaget. Jeg skal hilse fra hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne og sige, at de også stemmer for forslaget. Tak for ordet.

Kl. 12:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:07

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg er jo ikke overrasket over, at ordførerens parti vil stemme for lovforslaget. Nu bliver det ligesom ridset op, hvor dygtig Danmark er her, men jeg synes jo, at det her lovforslag giver en masse bemyndigelse til ministeren, og så tager ministeren sig af det. Jeg ville egentlig hellere have, at vi var mere præcise i det, som Folketinget beslutter. Når nu Danmark har så mange stærke kompetencer inden for energieffektivisering og energibesparelser og elektrificering, kunne man så ikke have et fokus på ikke bare at minimumimplementere et EU-krav, men sådan set skal forsøge at nå så langt som muligt? Det er, som om der med den der forsyningssikkerhed, som har været i fokus tidligere, da kulpriserne var høje og Putins angreb på Ukraine var af nyere karakter, var større fokus på, at vi skulle frem til at blive selvforsynende i Europa. Jeg synes jo, at man skulle tage de her direktiver og få mest muligt ud af dem. Kan ordføreren ikke se, at vi godt kunne løfte det her til ikke bare at være en bemyndigelse til ministeren, men at man sådan set tog nogle beslutninger, der direkte stod i lovforslaget?

Kl. 12:08

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:08

Christian Friis Bach (V):

Nu ser jeg ikke de to ting som nogen modsætninger overhovedet, og jeg ved, at vi har en klimaminister, som meget gerne indgår i en stærk dialog med de partier, der bakker op om vores fælles lovgivning på klimaområdet og på energieffektivitetsområdet. Så en bemyndigelse er jo ikke det samme, som at vi ikke fortsætter vores gode dialog både i Folketinget og i forligskredsen om, hvordan vi kan styrke energieffektiviteten også i det offentlige. Men den her bemyndigelse følger som en konsekvens af direktivet, for vi skal implementere de her bemyndigelser for at sikre, at vi kan tilvejebringe det datagrundlag og de regler, som kan bakke op om energieffektiviseringsdirektivet. Så det er ikke nogen modsætning, og jeg indgår gerne i den dialog om, hvordan vi kan styrke energieffektiviteten i Danmark fremadrettet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Dina Raabjerg.

Kl. 12:09

Dina Raabjerg (KF):

Tak, og tak for en fin tale. Jeg vil spørge ordføreren om nogle af de regler, som ordføreren nævner i sin tale, og som ministeren bliver bemyndiget til at fastsætte. Mener ordføreren, der kan være politik i udformningen af de regler?

Kl. 12:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Christian Friis Bach (V):

Ja, det kan der sagtens være. Når vi fastsætter regler for udnyttelse af overskudsvarmen fra datacentre – og der har vi jo netop blive set på prisloftet – er der bestemt politik i det. Og i det omfang at det har en politisk implikation og det er noget, der kræver en drøftelse i Folketinget, er jeg sikker på, at ministeren vil møde op og tage den drøftelse med os. Så ja, der kan sagtens være politik i det, men vi fastlægger de overordnede rammer for implementeringen af direktivet med det her lovforslag, og det er et afgørende skridt for at sikre, at også andre lande i Europa tager skridt for at implementere direktivet.

Kl. 12:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:10

Dina Raabjerg (KF):

Tak for svaret. Det var sådan set også det svar, jeg havde håbet der kom, for vi har jo ret beset ikke nogen sikkerhed i det her lovforslag for, at al den politik, der bliver puttet ind i de her regler, på noget tidspunkt bliver drøftet i Folketinget. Så hvordan mener ordføreren at Folketinget får den sikkerhed, at man er med til at fastsætte de regler, som ordføreren selv siger at der er politik i?

Kl. 12:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:10

Christian Friis Bach (V):

Nu har Danmark jo været med til at vedtage energieffektivitetsdirektivet, så der har allerede dér været en politisk proces, og vi har jo i Europaudvalget og i det her Folketing bakket op om den linje, som regeringen har lagt i energieffektivitetsdirektivet. Så i det omfang man er uenig i, hvorvidt bemyndigelserne overtræder politiske beføjelser, skulle man jo have kendt sin besøgstid dengang. Jeg siger bare, vi har et godt og bredt samarbejde om klimalovgivning i Danmark under klimaloven, og der ligger hos boligministeren et omfattende engagement i energieffektivitet i bygninger, hvor Folketinget inddrages, og det er jeg ikke nervøs for at det her lovforslag kommer til at blokere for.

Kl. 12:11

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så er den næste hr. Mads Fuglede fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 12:11

(Ordfører)

Mads Fuglede (DD):

Tak for ordet. Med en lille omskrivning af det, hr. Jesper Petersen så fint sagde: Den energi, man ikke bruger, er den bedst anvendte energi. Vi er meget positivt indstillet over for L 148. Det er et direktiv om energieffektivitet, som skal bidrage til, at vi når EU's klimamålsætning om en CO₂-reduktion på 55 pct. for det samlede EU i 2030. Det er jo en målsætning, vi som land og nation er blæst forbi for længe siden, men det understreger også, at der er behov for at tale om klima i et større perspektiv end bare det nationale.

Nu skal vi så indføre en målsætning og lovgivning for at overvåge klimateffektiviteten i især offentlige bygninger. Det er det, vi har fæstnet os meget ved. Det er jo en anden måde at sige på, at man også forøger det bureaukratiske pres herhjemme. Så når vi i Danmarksdemokraterne stemmer for dette forslag, skyldes det, at det er logisk for os, at energieffektivitet er og bør være en af de mest logiske veje til at nå vores CO₂-reduktioner.

Men jeg bider også meget mærke i det, som hr. Søren Egge Rasmussen var inde på, nemlig at når vi i forvejen er så langt forbi og er dukse og sikkert har nogle kompetencer her, som mange andre ikke har, forventer vi egentlig, at man fra ministeriets side nidkært holder øje med, at dette ikke bare ender som en øvelse, der fører til mere bureaukrati i stedet for egentlig energieffektivitet, men at det er noget, vi efterfølger, sådan at vi også kan være den ekstra indsats, vi gør bureaukratisk, bekendt, da det fører til, at vi bliver mere energieffektive. Det er sjældent, at jeg står og citerer både socialdemokrater og ordførere fra Enhedslisten, men det holder nok også snart op.

Jeg kan således meddele, at vi agter at stemme for L 148.

Kl. 12:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er den næste fru Anne Valentina Berthelsen fra SF. Velkommen.

Kl. 12:14

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak for ordet, formand. Energieffektivitet er jo ikke bare et teknisk spørgsmål, men det er også en afgørende brik i vores klimainsats og i vores bestræbelser på at frigøre os fra fossile brændstoffer og i vores arbejde for at sikre en bæredygtig fremtid. Derfor er SF overordnet set positivt indstillet over for det lovforslag, som vi behandler i dag. Med lovforslaget tager vi endnu et skridt i retning af at realisere de forpligtelser, som vi har påtaget os i EU-regi, og som er en del af bl.a. Fit for 55-pakken. Det er nødvendigt, at vi gør energieffektivitet til en integreret del af vores energipolitik, og at vi sikrer, at både de offentlige og de private aktører lever op til de ambitiøse mål, der er sat fra EU's side.

Et af de helt centrale elementer i det her forslag er jo, at der lægges op til en mere systematisk monitorering af energiforbruget i det offentlige, og hvis vi skal lykkes med at reducere vores energis-pild, kræver det, at vi har den nødvendige viden om, hvor vi kan gøre det bedre. Derfor er det selvfølgelig positivt, at vi får klare krav, både til indberetning og offentliggørelse af energiforbrug i offentlige bygninger. Det skaber gennemsigtighed, og det giver os som samfund de bedste forudsætninger for at prioritere de rigtige tiltag. Samtidig bakker vi op om princippet om »Energieffektivitet først« i den overordnede planlægning og i forhold til større investeringsbeslutninger. Hvis vi skal sikre en økonomisk ansvarlig og klimamæssigt bæredygtig energiomstilling, skal energieffektivitet være en integreret del af beslutningsprocesserne, både når det gælder en udbygning af elnettet, udviklingen af gasinfrastrukturen og den bre-

dere energipolitik osv. Derudover er vi glade for, at forslaget også adresserer energieffektivitet i fjernvarme- og fjernkølesektoren, og vi ved, at der ligger et stort potentiale i at optimere de her systemer, både i forhold til energieffektivitet og i forhold til udnyttelse af overskudsvarme.

SF er også glade for sikringen af, at overskudsvarme fra data-centre bliver brugt aktivt, og at vores fjernvarmesystem bliver så effektivt som muligt. Derfor er det et vigtigt fremskridt, at vi nu får mere konkrete regler på området, men der er nogle detaljer, vi skal have drøftet nærmere i udvalgsarbejdet. Vi skal sikre, at de bemyndigelser, der gives til ministeren, udmøntes på en måde, der både giver fleksibilitet og klare rammer for de aktører, som berøres af lovgivningen. Samtidig skal vi have fokus på at minimere den administrative byrde for kommunerne og for de virksomheder, som skal leve op til de nye krav, og derudover skal vi selvfølgelig sikre os, at vi udnytter alle muligheder for at styrke energieffektiviteten. Så den drøftelse kommer ikke til at slutte med lovforslaget.

Alt i alt er det et vigtigt skridt i den rigtige retning. Det styrker energieffektiviteten, det skaber bedre rammer for energiplanlægningen, og det er med til at sikre, at vi som samfund lever op til vores forpligtelser på klimaområdet. Derfor støtter vi i SF lovforslaget, og vi ser frem til udvalgsarbejdet. Tak for ordet.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 12:17

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Lovforslaget her har til formål at implementere dele af EU's energieffektivitetsdirektiv og indebærer primært bemyndigelsesbestemmelser til klimaministeren. Der er lige mange nok bemyndigelsesbestemmelser til klimaministeren, synes vi, og vi vil derfor, ligesom jeg kan høre at flere af mine kollegaer herinde også siger, gerne se på, om man kunne finde en måde, hvorpå man kunne forankre noget af det her lidt mere politisk. Det er god liberal politik, og vi synes også, det er god regeringsførelse, at der er noget demokratisk kontrol med, hvad en minister kan gå og gøre. Så jeg vil håbe på ministerens velvilje over for, at vi kigger nærmere på det.

Lovforslaget ventes også at påføre regioner, kommuner og virksomheder øgede administrative byrder, og i en tid, hvor det har stort fokus, at vi gerne vil af med administrative byrder og bureaukrati, kunne vi da godt tænke os det lidt bedre belyst, om vi måske kunne få kvantificeret det og kigge på, om vi måske kunne undgå noget af det, så det er noget, vi vil trykke lidt mere på i udvalgsarbejdet.

Helt generelt kan større energieffektivitet have store samfunds-økonomiske gevinster og er i sig selv en fornuftig ting der, hvor vi bruger energien suboptimalt, men jeg vil bare advare imod, at det i sig selv bliver et mål at bruge så lidt energi som muligt som samfund. Vi skal bruge energien smart, og når vi bruger energien smart, opnår vi også alle mulige gevinster for menneskeheden. Det handler f.eks. om, hvordan vi kan bruge AI til at hjælpe med klimaforandringerne eller til alt mulig andet, som vi bruger energi til.

Når det er sagt, stemmer Liberal Alliance for.

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:19

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Med det her lovforslag implementerer vi dele af EU's ændrede energieffektiviseringsdirektiv. Fokus på loven i loven er på energieffektivitet i offentlige bygninger, krav om energi i offentlige udbud, forbrugerrettigheder i fjernvarmesektoren og bedre udnyttelse af overskudsvarme. Som flere her i salen har sagt i dag, er den bedste energi den, som vi ikke bruger. Kogt ind til en bouillonterning er det jo det, fokuset er på, i det her lovforslag, altså at bruge mindre energi. Det bakker vi naturligvis op om.

I to årtier har jeg selv arbejdet med offentlige udbud, og min erfaring er, at det er en rigtig dårlig idé at proppe alle mulige politiske dagsordener ind i en udbudsproces. Hvis man køber pc'er eller telefoner, er det altså den bedste maskine, der er i fokus, og alle mulige krav om sociale kontrakter, lærlinge, klima og energi og alt mulig andet er støj i processen. Det giver ekstra arbejde til både kunden og leverandøren, og min erfaring er desværre, at det ikke har nogen verdens betydning for valg af leverandør eller løsning. Her har vi bare ikke rigtig noget valg, fordi det er en del af EU-reglerne.

Vurderingen er, om det giver mening at sætte overskudsvarme i spil – det er også en del af lovforslaget her – og det er jo noget, vi alle sammen enige om vi rigtig gerne vil. Her ligger der en forholdsvis ny aftale, hvor vi fjerner prisloftet på overskudsvarme; så det er jo super god timing. Men det er altså ikke okay i det her lovforslag, at ministeren og ministeriet fortsætter med at undergrave det danske demokrati. Den her gang synes jeg faktisk, at man har taget det til ekstremerne.

Hvis min ordoptæller ellers er rigtig, er ordet bemyndige nævnt 606 gange på 124 sider, og det må simpelt hen være rekord. Der er i hvert fald ikke et eneste ministerie, vi har, der tilraner sig så meget magt, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet gør. Det er overdrevet, hvad I har gang i, og I gør det, fordi vi er tvunget til at stemme for de her lovforslag, fordi de udmønter EU-lov.

Synes I virkelig, at det er udtryk for respekt for folkestyret? Det er jer embedsmænd og ministre, der gør, at mange folkevalgte simpelt hen opgiver ævred, fordi vi ingen indflydelse har, og fordi vi ikke kan stoppe den galoperende vækst i bureaukratiet på grund af de her bemyndigelser. Her har vi en minister, som for nylig har vist, at man heller ikke altid er i stand til at håndtere den magt.

Jeg stod i salen her for et par uger siden med et forslag fra fru Theresa Scavenius og forsvarede, at vi bemyndiger offentlige indkøb, med, at vi jo trods alt får forelagt de store sager i udvalget. Så går der et par uger, og så står vi med sagen om Lindehøj Station, som har en budgetoverskridelse på 900 pct. – 1,9 mia. kr. – og udvalget siger: Arh, synes I nu også, det er en god idé? Men ministeren er fløjtende ligeglad og godkender det alligevel. Det giver mig en følelse af, at man ikke er i stand til at håndtere den magt, man er blevet givet.

Nu har jeg et minut tilbage af min taletid, og der har jeg tænkt mig at opremse så meget, som overhovedet muligt af de bemyndigelser, der ligger i det her lovforslag:

§ 5: Ministeren nedsætter et uafhængigt råd om energieffektivitet og kan pålægge rådet at rådgive om lavindkomsthusholdninger.

§ 7: Ministeren kan fastsætte regler om finansierings-, informations- og tekniske aktiviteter til at fremme energieffektivitet.

§ 12: Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan ordregiver kan indgå kontrakter og koncessioner med fokus på energieffektiviseringskrav, brug af princippet om energieffektivitet først, langsigtede energiydeevnekontrakter og offentliggørelse af effekter i EU's udbudsdatabase.

§ 13: Ministeren kan fastsætte regler om, at offentlige institutioner skal tage hensyn til CO₂, planlægge energieffektivitet.

Jeg vidste, at det ville ske. Jeg er nået til nummer fire, og jeg har en liste her med 19 bemyndigelser. Så jeg kan ikke sige andet end tak for ordet.

Kl. 12:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg er nødt til sige, at man ikke må bruge direkte tiltale, og »I« og »jer« er også direkte tiltale, og det må man heller ikke sige.

Men nu er det i hvert fald spørgeren hr. Søren Egge Rasmussen, der har ordet. Værsgo.

Kl. 12:24

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes ikke, at ordføreren skal give op. Man kan jo stemme nej til et lovforslag. Den her del omkring, at der er for mange bemyndigelser til ministeren, er jeg helt enig i. Hvis jeg skal stille spørgsmål, er det nok noget i retning af: Hvad har man lavet i ministeriet de sidste 2 år? Vi havde jo en god debat her i Folketingssalen for 2 år siden, hvor Enhedslisten fremsatte et forslag om, at man skulle lave en plan for energibesparelser og energieffektiviseringer. Det skulle endda være en ambitiøs strategi. Der kan jeg huske, at De Konservative var positive over for det forslag, og det var Radikale og SF også. Og vi havde egentlig en udmærket debat.

Jeg har det sådan, at det her med energibesparelser og energieffektiviseringer er simpelt hen ikke blevet prioriteret højt nok, og jeg har ikke tillid til, at den der stribe af bemyndigelser er det, der sikrer, at vi kommer i mål. Så jeg synes egentlig, at vi gennem den her udvalgsbehandling skal prøve, om ikke vi kan få det her lovforslag lavet bedre. Og det vil jeg høre om ordføreren er enig i, altså i stedet for at give op kunne man godt kæmpe lidt videre.

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:25

Dina Raabjerg (KF):

Det er jo altid sådan, at når jeg er lige ved at kaste håndklædet i ringen, kommer Enhedslistens ordfører og siger, at nu må jeg spænde hjelmen og kaste mig ind i udvalgsarbejdet, og den opfordring vil jeg tage til mig. Det er vi absolut friske på at gøre fra Det Konservative Folkepartis side af.

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:25

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det lyder da godt. Jeg kan opmuntre De Konservative til at kæmpe videre. Er der nogen af de der bemyndigelser, som er ekstra grelle? Nu fik vi kun en 4-5 stykker af dem. Er der på listen dér nogen, som får ordføreren til at tænke: Det her er en af de rigtig slemme?

Kl. 12:26

Dina Raabjerg (KF):

Det er der helt stensikkert, men der er så mange, at jeg simpelt hen ikke kan nå at scrolle ned og så lige finde dem, der er de værste. Det var faktisk ikke dem, der lå i toppen af listen. Der kommer nogle, der er værre, længere nede. Så dem må jeg fremsende bagefter.

Kl. 12:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Nogle gange har man sådan en fornemmelse af, at her har jeg været før. Det er så 2 år siden, at vi havde en rigtig god debat om Enhedslistens beslutningsforslag om, at der skulle laves en ambitiøs strategi for energieffektiviseringer og energibesparelser frem mod 2030. Det havde sit udgangspunkt i, at der var et offentligt møde omkring energipolitik, hvor CONCITO havde et oplæg, og hvor vedkommende, der holdt oplægget, ligesom sagde: Her er et overset hjørne af energipolitikken i Danmark, nemlig at vi simpelt hen ikke arbejder nok med energibesparelser og energieffektiviseringer, og at man ikke forsøger at være på forkant med, hvad EU kommer med af krav. Det er altså godt 2 år siden, at jeg formulerede det beslutningsforslag i samarbejde med flere organisationer uden for Folketinget. Vi havde debatten her i Folketinget. Det var en udmærket debat. Ministeren var positiv, men syntes ikke, det var den rigtige dato, jeg havde sat ind for at være fremme i skoene og lave noget på forhånd. Jeg står her og tænker: Hvad er der så sket de sidste 2 år?

Nu kommer der så et lovforslag, der skal leve op til det her direktiv, hvor der gives en stribe bemyndigelser til ministeren, og hvor ministeren så skal klare tingene bagefter. Jeg synes egentlig, det havde været langt stærkere, hvis der var et godt lovforslag, som sagde: Det er på den her måde, at Danmark skal sikre, at vi er et grønt foregangsland og lever op til vores klimalov. Det synes jeg havde været ambitiøst. Det er, som om de der milliardinvesteringer i brint, havvindmøller og CO₂-lagring fylder for meget i energipolitikken og overskygger, at der er andet, som også er vigtigt. Det er jo de her energibesparelser og energieffektiviseringer. De er jo en vigtig brik i at blive et selvforsynende land, og i forhold til at Europa kan klare sig uden importeret gas og olie fra Rusland.

Jeg vil i udvalgsbehandlingen stille spørgsmålet: Hvad er der sket de sidste 2 år? Har man bare siddet og skrevet lidt om, hvor mange bemyndigelser vi kan give ministeren, i et langt lovforslag? Eller har man brugt tiden på faktisk at arbejde konstruktivt på at sikre flere energibesparelser ude i samfundet? Jeg må indrømme, at jeg er der, hvor jeg ikke vil love at stemme for det her lovforslag, men jeg vil sådan set godt give det et skud, i forhold til om vi kan finde ud af noget i udvalgsbehandlingen, som reducerer antallet af bemyndigelser og konkretiserer, hvad det er for en politik, som vi skal gennemføre for at leve op EU's krav.

Når jeg kigger i det her høringsnotat, bliver jeg ærlig talt lidt bekymret, når jeg så kan læse det her med, at Energistyrelsens beregninger viser, at energisparemålet på 1,9 pct. årligt fra den 11. oktober 2025 forventes at blive indfriet ud fra de tiltag, der allerede er iværksat i dag, til og med 2028. Når man så kender til det vedligeholdelsesefterslæb og til den vedligeholdelsesmangel, der er ude i de kommunale bygninger, og hvor meget der er at hente ved at lave de energirenoveringer, som kommunerne så ikke kan få lov til at lave, fordi der er et anlægsloft, som er alt for stramt, så må man sige, at der altså er nogle muligheder, vi ikke udnytter. Det er det, som jeg synes at vi skal sætte fokus på, i stedet for som sædvanlig at lave sådan noget minimumsimplicitering omkring EU-krav. Hvorfor så ikke forsøge at få det bedste ud af det? Vi skal være et grønt foregangsland og ikke et land, der skal give flest mulige bemyndigelser til ministeren.

Med den forhistorie, der er, hvor jeg ikke kan se, at man i ministeriet har arbejdet seriøst med energibesparelser, hvorfor skulle jeg så være med til at give en voldsom masse bemyndigelser til ministeriet og ligesom overlade det til embedsmændene og sige: Det her klarer I, for det er bare et lille EU-krav, der er kommet, og det kan vi nok leve op til? Vi kunne jo leve op til det på bedste vis.

Kl. 12:26

Det er sådan set det, jeg efterspørger, altså at vi prøver at lave en EU-implementering, hvor man ikke bare går efter den laveste fællesnævner, men hvor man kunne gå efter den højeste fællesnævner og gå efter noget, der er ambitiøst. Det er sådan set det, jeg gerne vil efterspørge. Jeg kan jo så høre, at der er flere partier, der har det lidt på samme måde. Så jeg håber da, at der kan komme noget ud af en udvalgsbehandling.

Kl. 12:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Christian Friis Bach.

Kl. 12:30

Christian Friis Bach (V):

Tak for det. Jeg vil bare høre hr. Søren Egge Rasmussen, hvad Enhedslistens indstilling til selve energieffektivitetsdirektivet var, da det blev vedtaget.

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:31

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg sidder ikke i Europa-Parlamentet, så jeg ved ikke, hvad vi har stemt dernede.

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:31

Christian Friis Bach (V):

Der er jo givet mandat fra Enhedslisten i Folketingets Europaudvalg til det her direktiv. Så vil jeg bare høre, hvad Enhedslisten stemte dengang, og dermed, om Enhedslisten ikke vurderer, at en implementering af et direktiv, som vi i i hvert fald Folketinget samlet har bakket op om, ved at give bemyndigelser vil fremme den grønne omstilling, i stedet for at vi skal gøre hvert eneste element i implementeringen af et direktiv til en politisk sag her i Folketinget. Det vil jo kun forsinke implementeringen af et vigtigt direktiv, som Danmark har kæmpet for blev så ambitiøst som muligt.

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:31

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har sådan set taget det her så alvorligt, at jeg har fremsat et beslutningsforslag, B 7, som blev behandlet her i Folketingssalen tilbage den 23. februar. Så jeg har sådan set været på forkant. Hvad der så er blevet stemt i Europaudvalget, ved jeg ikke. Men vi er sådan set for, at man i EU arbejder sammen om at lave energibesparelser og energieffektiviseringer og inspirere andre EU-lande til at gøre det samme. Så vi er meget for det. Lige den konkrete afstemning kender jeg ikke til, men jeg kender til den konkrete behandling her i Folketingssalen for 2 år siden.

Kl. 12:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:32

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. I Dansk Folkeparti er vi jo ikke imod den grønne omstilling – tværtimod. Men vi er imod, at det altid skal ske på en måde, hvor danskerne får regningen. Og som det jo er listet op, risikerer vi med det her forslag, at regionerne skal bruge endnu flere penge på administration i stedet for at sikre bedre sundhedsydelser. Der bliver også lagt op til, at danske virksomheder pålægges nye omkostninger, der i sidste ende går ud over vækst og arbejdspladser. Nogle virksomheder kan opleve offentlige udgifter helt op til 1,25 mio. kr. Så har vi også det, at fjernvarmeregningerne stiger, så det bliver dyrere at være dansker, og det er altså ikke vejen frem. Der har vi tværtimod brug for en politik, der sætter borgernes behov først, og altså ikke flere regler og krav, der skaber problemer i stedet for løsninger. Derfor kommer vi til at stemme nej til det her forslag. Tak.

Kl. 12:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak. Lovforslaget her har til formål at implementere dele af energieffektivitetsdirektivet – et direktiv, der jo udspringer af Fit for 55-pakken, som bl.a. handler om, at EU skal nedbringe nettoudledningen med 55 pct. i 2030. Det bakker vi jo i Radikale Venstre varmt op om.

Af direktivet, som nu bliver til dansk lov, følger det, at vi skal realisere energibesparelser i det offentlige og også skærpe krav om energieffektivitet i offentlige udbud. På den måde bidrager det her lovforslag jo til mange af de ting, som Radikale Venstre gerne vil på energiområdet, herunder også den del, der handler om en bedre udnyttelse af datacentres overskudsvarme.

Så er der et af elementerne, der er nævnt her i debatten i dag, som jeg også selv har noteret mig, nemlig at der med det her lovforslag bliver givet på den gode side af rigtig mange ministerbemyndigelser. Og hvis man kun læser teksten og ikke konteksten, jamen så betyder det jo mere eller mindre al magt til ministeren, også til at træffe politiske beslutninger om, hvordan målene så skal indfries. Ser man på det, jeg vil kalde konteksten, mener jeg da også, at ministeren har en forpligtelse til at inddrage Folketinget, forligskreds og ordførere, når politikken bliver til.

Men jeg kunne godt tænke mig, at ministeren adresserer det her med de mange bemyndigelser, der bliver givet med det her lovforslag, og også, hvordan ministeren har tænkt sig at administrere dette, når ministeren kommer på talerstolen om lidt. Tak, formand.

Kl. 12:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der kommer lige et enkelt spørgsmål, og det er fra hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:35

Søren Egge Rasmussen (EL):

I forhold til det hjørne her med bemyndigelserne og det, som ordføreren trækker frem, om at inddrage Folketinget, har vi ikke rigtig hånd i hanke med det her med energieffektiviseringer, for vi har jo ikke et stort forlig, der ligesom har fokus på det. Der er jo andre dele af energipolitikken, f.eks. på fjernvarmeområdet, hvor det ville være forligsbelagt, hvis det var sådan, at man skulle lave ændringer; så ville vi jo være inddraget i forligskredsen.

Der synes jeg, at vi har en svagthed her, ved at vi ikke – vi har en klimalov og nogle målsætninger – har et konkret energispareforlig. Så til det, som ordføreren efterspørger her, om den der inddragelse vil jeg sige, at den er vi sådan set ikke sikret, medmindre man laver om på det her lovforslag. Kan ordføreren se nogle muligheder for det?

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:36

Samira Nawa (RV):

Jeg er sådan set ikke uenig med spørgeren, og det er også derfor, jeg selv rejser det her. For det er ikke bare en-to bemyndigelser og en lille smule politik, der ligger på ministerens bord; det er sådan set rigtig meget. Og på den måde betyder det jo også, at der skal være en ekstraordinær tillid til, at ministeren så forvalter sine bemyndigelser på en måde, som der vil være opbakning til i Folketinget.

Men jeg ser frem til at høre ministerens svar. Jeg så, at han noterede lidt i sine papirer, så jeg går ud fra, at han besvarer dem. Om ikke andet må vi jo hjælpes ad med at spørge ind til det om ganske kort tid, for jeg håber, at både ministeren, men sådan set også ministeriet, har tænkt over, hvordan det her skal administreres, når nu der ikke er en forligskreds, der er naturlig at indkalde.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og så siger vi tak til ordføreren. Så er det ministeren, som man længe har ventet på, og som har mulighed for at komme på talerstolen. Velkommen.

Kl. 12:37

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak. Først og fremmest vil jeg gerne takke for bemærkningerne til lovforslaget. Og som flere har nævnt, har det til formål at muliggøre implementeringen af dele af EU's energieffektivitetsdirektiv. Direktivet har implementeringsfrist den 11. oktober 2025 og er, som andre også har nævnt, en del af EU's Fit for 55-pakke, der skal bidrage til at indfri EU's klima- og energimålsætninger.

Direktivet indeholder en række forskellige krav til energieffektivitet i medlemsstaterne. Nogle krav er overordnet, f.eks. en energispareforpligtelse for Danmarks samlede energiforbrug, der ikke kræver ny lovgivning, og andre forpligtelser forudsætter ny lovgivning, der sikres med dette lovforslag. Konkret vil størstedelen af den tekniske implementering ske ved bekendtgørelser og udmøntes med hjemmel, bl.a. dette lovforslag.

Direktivet skal være med til at sikre, at det offentlige går foran med et godt eksempel, hvad angår energieffektivitet. Lovforslaget skal bl.a. muliggøre monitorering af energioverføringer af offentlige bygninger og energiforbruget i det offentlige, og derudover indføres med lovforslaget mulighed for at pålægge det offentlige krav om energieffektivitet i offentligt udbud, hvilket ligeledes er i overensstemmelse med direktivet. Direktivet stiller også en række krav til varme- og køleforsyningen, som lovforslaget er med til at implementere. Det drejer sig bl.a. om regler om forbrugerrettigheder på fjernvarme- og fjernkølingsområdet, kommunale planer for køleforsyning og regler om datacentres udnyttelse af overskudsvarme samt betingelser for effektiv fjernvarme- og fjernkølesystemer. Dertil muliggør lovforslaget implementering af en række øvrige mindre direktivkrav.

Jeg ser frem til at drøfte lovforslaget og behandlingen i udvalget, og som efterspurgt vil jeg lige give en kommentar til nogle af de bemærkninger, ordførerne har haft. Jeg tror, jeg vil starte med fru Samira Nawa – jeg skal huske at sige det rigtigt, og jeg over mig stadig – i forhold til inddragelse. Der er flere elementer af inddra-

gelse, og noget af det kan vi måske håndtere i lovprocessen, for det er jo også muligt i lovprocessen at give en mere præcis retning for, hvordan bemyndigelserne vil blive udmøntet. Det var det ene sted. Når vi kan give noget en præcis retning i lovprocessen, synes jeg bestemte, vi skal gøre det, altså i den drøftelse, der skal være i udvalget.

Kl. 12:42

Så er der også noget, der handler om inddragelse af omverdenen i udstedelse af bekendtgørelserne. Vi har et råd for energieffektivisering, som vi selvfølgelig vil konsultere, lige såvel som at bekendtgørelserne vil komme i almindelig høring. Hvis nogen i Folketinget ønsker, at vi skal drøfte bekendtgørelserne, så er det bare at sige til, for så stiller jeg selvfølgelig gerne op til det. Så fuld opbakning til det videre arbejde på den måde. For det handler jo både om at øve politisk indflydelse, men det handler også om at være godt informeret om, hvordan det her lovforslag så udmøntes i detaljerne, når vi går i gang.

Så jeg håber, at noget af det kan gøre en tryk, og jeg synes, at første skridt er, lovprocessen og udvalgsbehandlingen, og hvis der er noget, hvor vi kan give bemyndigelserne retning for at skabe tryk for, hvordan de planlægges, udmøntes, så vil mit ministerium gøre, hvad det kan, for at gøre det. På nogle punkter kan det, skal jeg med det samme sige, være vanskeligt, fordi det ikke er alle fortolkninger af direktivet, Kommissionen er helt præcis med endnu, men vi vil gøre vores yderste for at give den tryk.

Helt generelt vil jeg om kommentarerne sige, at de jo meget godt viser spændvidden i nogle af de balancer, vi skal finde. Nu er SF så ikke længere til stede i salen, men SF's ordfører nævnte nogle af dem, og Danmarksdemokraterne har nævnt noget, og Dansk Folkeparti har nævnt nogle, der er i kategorien for, at man skal passe på de administrative byrder og sørge for, at det, vi gør, er der proportionalitet i, i forhold til hvad der kommer ud af det, og det er bestemt et hensyn, som er med i det her. Så er der selvfølgelig også et hensyn, der sikrer, at der, hvor der er mulighed for at øge rationel energiudnyttelse, skal vi selvfølgelig understøtte det og den måde, vi gør det på. Så de her balancer viser jo også meget godt noget af den kompleksitet, som er her, og som de forskellige kommentarer afspejler. Jeg tror, at jeg stopper der.

Kl. 12:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er en kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:41

Søren Egge Rasmussen (EL):

Den første lille detalje er, at jeg skulle hilse fra Alternativet og sige, at de er for lovforslaget.

Sådan som jeg ser lovforslaget, er det jo et direktiv, der, så vidt jeg kan læse, er fra september 2023, og nu behandler vi så et lovforslag i dag. Jeg kan ikke lade være med sådan at tænke, om de har siddet og skrevet på et lovforslag, og hver gang, de ikke sådan helt har kunnet nå til vejs ende, har de skrevet, at de nu bliver en bemyndigelse til ministeren, og det er så løbet op i en del bemyndigelser. Så jeg synes på den vis ikke, at det er det bedste lovforslag. Hvis man har arbejdet så længe med det, hvorfor er man så ikke kom frem til noget bedre?

Jeg synes ikke det udgangspunkt, som man godt kunne have, nemlig at vi skal være et grønt foregangsland på det her felt, har været styrende for det. Når nu EU kommer og siger, der er et krav om at renovere 3 pct. af de kommunale bygninger om året, kunne man da godt vælge at lægge sig højere. Hvis vi går ud fra den bygningsmasse, der er ude i kommunerne, ville det sådan set være fornuftigt at stille højere end det, der er EU's minimumskrav, og det ville sådan set også være lovligt. Kan ministeren ikke se, at det var en mulighed?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:42

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg ville gerne have nået at tjekke, om Enhedslisten stemte for direktivet i Europaudvalget, men det har jeg så ikke nået, men det opklarer vi nok senere i processen. Renoveringskravet til bygninger fastsættes ikke her – det kommer senere. Det er fair nok, at man har et politisk synspunkt om, at man skal have en mere aggressiv energieffektiviseringspolitik generelt. Det, vi gør her, er, at vi implementerer et direktiv.

Så vil jeg bare nævne, at jeg personligt ikke kan genkende billedet af, at Danmark ikke fører en fremadrettet og ambitiøs energieffektiviseringspolitik. Alene det forhold, at vi jo ligger foran kurven i forhold til at opfylde kravene på det her område, vidner jo om, at vi gør det. Vi har energifgifter, som vi bruger aktivt; vi kommer med CO₂-afgifter, og det har også en energieffektiviseringsgevinst; vi har moms på energi i den høje ende i Europa; vi har energirenoveringspuljer; vi har varmepumpepuljer; vi har fjernvarme; vi har en bilbeskatning, der understøtter, at man går væk fra fossile ineffektive forbrændingsmotorer og over til el; og vi har sammen lige ændret reglerne for overskudsvarme. Så jeg kan ikke genkende billedet af, at vi ikke har en aktiv politik for at understøtte rationel anvendelse af energi i det her land.

Kl. 12:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:43

Søren Egge Rasmussen (EL):

Hvis ministeren vil undersøge det hele, kan ministeren også undersøge, hvad holdningen til B 7, det beslutningsforslag, vi debatterede her i Folketingssalen for 2 år siden, var, og måske lige tjekke, hvad man så har lavet i ministeriet siden. Har man samlet bolden op og sagt: Enhedslisten havde den forkerte tidsplan, men det var det rigtige indhold, så lad os da arbejde seriøst med det? Eller hvad er det, man har lavet? Jeg synes ikke, jeg kan identificere, at vi er et foregangsland med hensyn til energibesparelser. Det må jeg ærligt indrømme. Det burde vi være med den viden, vi har i Danmark.

Kl. 12:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:44

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Om man er et foregangsland, er jo en individuel vurdering, og det afhænger jo af øjnene, der ser. I min optik er vi det, bl.a. qua en masse af de politiske rammer, vi har sat op for prissætningen af energi. Vi har også betydelige tilskudsmidler. Jeg kan godt huske debatten, og jeg kan også huske, der var et flertal, der ikke var enig med Enhedslisten i deres beslutningsforslag, så det led vel den skæbne, det så gjorde, helt demokratisk.

Kl. 12:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lov om offentlige veje m.v. og jernbaneloven. (Ændring af tilladelsesprocessen og VVM-kompetencen for elproducerende anlæg på havet, forkortelse af minimumsfrister for høring over miljøkonsekvensrapporter, mulighed for forbehold af særskilt ret over solcelleanlæg på erhvervsbygninger m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 12.03.2025).

Kl. 12:45

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, der får ordet, er hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 12:45

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Lovforslaget fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeren udgøres af en række mindre elementer samlet i samme lovforslag. Ændringerne vil på forskellig vis gøre det hurtigere og smidigere at etablere vedvarende energi, ligesom der gives nye muligheder for at lave attraktiv finansiering af solceller på erhvervsjendomme i bred forstand. Vi støtter de formål og støtter ikke overraskende også lovforslaget, og jeg vil give det nogle få bemærkninger med på vejen.

I »Klimaaftale om grøn strøm og varme« fra juni 2022 blev det aftalt at lave et såkaldt servicetjek af tilladelsesprocesserne for havvindmøleparker. Det er ikke, fordi der er konstateret store problemer i dialogen med forskellige relevante aktører. Faktisk fungerer meget ganske godt, men lovforslaget kan alligevel bidrage til yderligere at optimere og præcisere processen for tilladelser til opsætning af vedvarende energi. Konkret fjernes et procestrin, og en høringsperiode forkortes. Det implementerer samtidig en anbefaling fra NEKT-arbejdsgruppen Mere sol og vind på land om en forkortet høringsperiode ved genbehandling af miljøvurderinger. Lovforslagets tiltag kan tilsammen give en tidsbesparelse på mindst 2-3 måneder på opstilling af havvind, som det fremgår. Det lyder måske ikke som så meget, men det hele er selvfølgelig værd at tage med, når man er utålmodig for at have så kort vej som muligt fra beslutninger, og til at vi faktisk kan implementere og udnytte vedvarende energiressourcer.

Vi har tidligere haft debat her i Folketinget i den her samling om udbygningen af solenergi i Danmark, altså i samme ordførerkreds, som er til stede her. Socialdemokratiet vil gerne have flere solceller på tage, som det er fremgået, udover den tredjedel af solcellerne i Danmark, der i dag er på tage. Eksempelvis på erhvervsjendomme og kommunale ejendomme er der tagarealer, med fordel kan bruges til solceller, og hvor der jo ikke er samme nabogener, som der kan findes eksempler på andre steder.

Lovforslaget her muliggør i kraft af bedre vilkår for at finansiere montering af solceller på tage og facader at det vil ske i større

omfang, konkret i form af at det bliver en mere attraktiv mulighed at lease solcelleanlæg til opsætning på tage af erhvervsbygninger, hvor det sjældent er til gene for naboer. Kommunale institutioner, idrætshaller osv. er også steder, hvor det kan blive mere attraktivt. Lovforslaget indfører også hjemmel til, at der i de udvalgte såkaldte fremskynelsesområder indføres en ny gebyrordning for erstatningsnatur. Det giver mulighed for at kompensere for de potentielle konsekvenser for beskyttede arter ved et projekt i de her områder, altså ved at betale for erstatningsnatur. Det følger af »Aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet« fra december 2024, og det omsættes altså til lovgivning med forslaget her.

Styrelsen for Grøn Arealanvendelse og Vandmiljø får med lovforslaget også hjemmel til at opkræve gebyr for screening af projekter til fremskynelsesområder. Også VE-loven præciseres, med henblik på at der kan opkræves gebyrer til finansiering af omkostningerne ved sagsbehandlingen af tilladelser og tilsyn med vilkår i tilladelser og udbudskontrakter. Det følger lidt i halen på nogle af de andre lovforslag, der har været i de seneste måneder, hvor der skabes en sammenhæng mellem omkostningen ved at behandle sager og administrere ordninger med dem, som konkret søger eller har gavn af den sagsbehandling.

På bundlinjen står, at lovforslaget giver bedre betingelser for at opstille vedvarende energi uden at gå på kompromis med en grundig og betryggende proces, og at der også bliver basis for flere solceller på tage på erhvervsjendomme, samt at der sker forskellige rimelige administrative tilpasninger af lovgivningen. Det kan Socialdemokratiet bakke op om.

Kl. 12:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre til den næste, og det er hr. Christian Friis Bach fra Venstre. Velkommen.

Kl. 12:50

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Mange tak for det. Jeg vil godt anerkende, at det lovforslag, vi lige har behandlet, måske kan komme til at give en anelse mere bureaukrati. Men til gengæld er jeg jo så glad for, at det lovforslag, vi nu skal behandle, vil give mindre bureaukrati. Så på den måde går det måske lige op og op i forhold til bureaukrati i den grønne omstilling i dag.

Formålet her er netop at fremskynde og forenkle processerne, når vi skal etablere vedvarende energi. Det sker jo så med inspiration fra det servicetjek, der er lavet fra NEKST-arbejdsgruppen, den nationale energikrisestab. Jeg er rigtig glad for, at vi med den proces, der har været med inddragelse af interessenterne for at høre, hvad det er, der står i vejen for den grønne omstilling, nu kan omsætte det til nogle helt konkrete og positive forslag her i Folketingssalen. Det er jo demokrati, når det er bedst, når vi på den måde gennem en aktiv inddragelse kan udmønte konkret lovgivning.

Det handler om at fjerne kravet om godkendelse af forundersøgelsesprocesser, og det handler også om muligheden – det er ikke et krav, men en mulighed – for at forkorte høringsperioderne. Vi reducerer bureaukratiet og de her forsinkelser, som kan bremse overgangen til grøn energi. Der er jo nye bestemmelser omkring de her fremskynelsesområder, som vi er forpligtet til at indføre og sikre, og nu kan vi så lave et gebyr for erstatningsnatur, som kan få det til at forløbe endnu mere smidigt. Det her vil skabe klarhed og forudsigelighed for investorer og virksomheder derude, som ønsker at investere i vedvarende energi og den grønne omstilling.

Jeg og vi i Venstre er også rigtig glade for, at vi sikrer mulighed for at stille solceller op endnu hurtigere andre steder end måske altid kun på den gode danske landbrugsjord, nemlig ved at vi her

sikrer bedre muligheder for leasingmodeller for solceller på tage på erhvervsjendomme, men også på kommunale sportsanlæg eller andre offentlige anlæg, der er registreret som erhvervsjendomme. Vi styrker også muligheden for at etablere solcelleanlæg ude på havet, en spændende ny mulighed, så vi også der kan fremme og fremskynde den grønne omstilling, så det er et andet rigtig godt element i det her lovforslag.

Vi sender et klart signal om, at vi prioriterer vedvarende energi. Vi skal nå vores klimamål, og vi skal gøre det fleksibelt og ubureaukratisk at komme dertil. Men vi skal selvfølgelig også have en god balance i forhold til den udvikling. Miljøbeskyttelse, vækst og bæredygtighed skal følges ad, og det gør de i det her lovforslag. Derfor bakker vi op fra Venstres side, og jeg skal hilse fra hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne og sige, at de også bakker op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 12:53

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Venstre. Der er ikke nogen indtegnet til korte bemærkninger, så den næste ordfører i talerrækken er hr. Mads Fuglede fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Mads Fuglede (DD):

Tak for ordet. Der er egentlig mange ting i det her forslag, som vi i Danmarksdemokraterne godt kan lide. Vi er med på, at det er godt at få solcellerne op på tagene, og vi har jo forstået, at hvis vi skal lette presset på landdistrikternes åbne landskaber, skal vi have flere solceller op på de offentlige bygninger og de private bygninger. Vi er også rigtig kede af, at det gik, som det gik, med havvindsudbuddet, og vi vil meget gerne styrke nogle tiltag, der kan gøre, at vi får flere møller især langt ude til havs.

Men vi må også være ærlige og sige, at den holmgang, vi står over for, når det handler om de såkaldte fremskyndelsesområder, er en dagsorden, vi er meget, meget skeptiske over for. Vi har store problemer med dette forslag, som vi håber vi kan få afdækket i den videre dialog. Vi vil gerne have det delt op, sådan at vi kan stemme for den del, der handler om solceller på tagene, og vi ser også gerne, at man styrker udbygningen af havvind langt fra kysten. Vi er meget bekymrede over, at den grønne energi flytter ud i vores landdistrikter, for når vi taler om fremskyndelsesområder, så er det jo hånden på hjertet her, det kommer til at ske. Vi er bekymrede, hvis det fører til flere kystnære møller, og vi vil gerne have en proces, hvor vi sikrer os, at møllerne står langt væk. Vi støtter ikke nogen kortere klageadgang, og det synes vi er en helt forkert vej at gå.

I går var der borgermøde i det sydlige Ringkøbing-Skjern, i nærheden af Sønder Bork. 140 borgere fra Hemmet, Sønder Vium og Bork anede intet om, hvad der foregik, da projektmagerne bag Megaton afslørede, at man endnu engang havde udset sig et nyt mølleområde i deres nabolag, og det er ikke første gang, projektet er ændret. I starten var det på 4.000 ha og 150 møller, og nu er det skrumpet noget, men det bliver ved med at flytte rundt i kommunen, og hver gang er der mennesker, der bliver dybt, dybt ulykkelige. Nu har de fundet et nyt sted, det skulle være, og ingen i området har et klart overblik over, hvad det egentlig er, der foregår, og der er intet, der fortæller mig, at det, vi mangler, er en kortere proces og en forkortet klageadgang for de her mennesker. Der bor mennesker her, hvor vi skal lave den grønne omstilling, der ikke aner, om de er købt eller solgt, om de skal eksproprieres eller de skal have repowerede møller, der bliver en tredjedel højere end dem, de har vænnet sig til at se på. I Ringkøbing-Skjern kan man ikke kigge i nogen retning uden at se møller hele tiden, og i flere af de berørte sogne er der flere, der har skrevet under på, at de er modstandere af de her projekter, end der er borgere i de her sogne. Så det er ekstremt

upopulært, og hvis vi taber den folkelige opbakning til den grønne omstilling, får vi det meget, meget svært.

Jeg har heller ikke mødt nogen i Ringkøbing-Skjern, der leder efter erstatningsnatur, og vi er faktisk rigtig glade for den natur, vi har i forvejen. Så lad os nu få lavet en grøn omstilling i pagt med de borgere, der skal bo tæt på den, og lad os få den grønne omstilling langt ud til havs og op på vores tage og langt væk derfra, hvor folk bor. Derfor kan vi ikke støtte L 168.

Kl. 12:57

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Hr. Christian Friis Bach fra Venstre.

Kl. 12:57

Christian Friis Bach (V):

Tak for det. I Venstre støtter vi, at den grønne omstilling skal ske med en aktiv lokal inddragelse og respekt for de borgere, der bor i landområderne, og med respekt for natur og bæredygtighed i vores lokalsamfund.

Jeg vil bare høre hr. Mads Fuglede, om han kan bekræfte, at her er der jo ikke tale om, at det skal være en kortere høringsperiode; her er det jo en mulighed for, at man i ukomplicerede tilfælde, ja, hvor der netop ikke er nogen særlige komplikationer, kan have en kortere høringsperiode – men udtrykke respekt for, at det kommunale selvstyre derude vil sikre de høringsperioder, der er brug for for at sikre den lokale opbakning.

Kl. 12:58

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 12:58

Mads Fuglede (DD):

Jamen hvorfor indføre en kortere proces, når det her giver så store vanskeligheder derude og mange har svært ved at overskue, hvad der sker? Lad os da hellere få lavet en proces, hvor vi er sikre på, at der er folkelig opbakning til den grønne omstilling. Jeg bor i en Venstreledet kommune, og det sejler fuldstændigt.

Kl. 12:58

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 12:58

Christian Friis Bach (V):

Nu er jeg med på, at ordføreren er kandidat til at blive borgmester i en Venstreledet kommune, og den kamp skal jo ske her til november. Men jeg vil bare høre: Har der været kortere høringsperioder? Der er her kun tale om, at man *kan* lave en kortere høringsperiode. Og derfor vil jeg bare høre, om ikke den Venstreborgmester og de lokale derude skal have råderet til at kunne planlægge en god borgerinddragelse, som sikrer, at borgerne føler sig trygge ved de beslutninger, der træffes.

Kl. 12:59

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 12:59

Mads Fuglede (DD):

Hvis man kommer ud i det, man sådan kalder for virkeligheden i Ringkøbing-Skjern, vil man opleve, at mange slet ikke er klar over, at de er i gang med at have en høringsproces i deres område. Det har været en stor mangelvare mange steder. Det foregår ikke så snorlige, som man måske forestiller sig fra Venstres side.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Danmarksdemokraterne. Den næste i ordfører-rækken er fru Anne Valentina Berthelsen fra SF.

Kl. 12:59

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak for ordet, formand. SF ser overordnet set positivt på meget af indholdet i det her lovforslag. Det bidrager til en mere effektiv og præcis tilladelsesproces for vedvarende energi, og vi støtter selvsagt ambitionen om at accelerere den grønne omstilling, samtidig med at vi sikrer en robust og gennemsigtig proces. Det er dog vigtigt, at vi ikke går unødigt på kompromis med naturbeskyttelsen og borgernes klagemuligheder, men vi anerkender fuldt ud behovet for at få fjernet unødige barrierer for vedvarende energi.

Lovforslaget rummer rigtig gode elementer, bl.a. præciseringen af VE-loven, så Energistyrelsen får bedre mulighed for at føre tilsyn og opkræve gebyrer for sagsbehandling. Vi ser det også som et positivt skridt, at der skabes hjemmel til at overholde EU's direktiver om naturbeskyttelse i forbindelse med undersøgelser på havbunden. Det er alt sammen nødvendige skridt for at sikre en balanceret udvikling af vores vedvarende energi-infrastruktur.

Men jeg har også et par enkelte bekymringer, som vi ønsker at komme ind på i udvalgsbehandlingen og i det videre forløb. For det første forkorter lovforslaget høringsperioden for vvm-rapporterne fra mindst 8 uger til mindst 30 dage, og selv om det er i overensstemmelse med vvm-direktivet, kunne jeg være en lille smule bekymret for, om det muligvis kan være i strid med Århuskonventionen. Det er jo afgørende, at borgere og relevante interessenter har tilstrækkelig tid til at forholde sig til miljøkonsekvenserne af store energiprojekter, og vi vil derfor rigtig gerne have afklaret i udvalgsbehandlingen, om den her ændring kan give udfordringer i forhold til borgernes ret til inddragelse. Vi lægger desuden vægt på, at 30 dage bliver set som et absolut minimum, så der sikres reel mulighed for at få input fra interessenterne.

For det andet bakker vi op om hurtigere sagsbehandling gennem udpegning af fremskyndelsesområder, men her er detaljerne rigtig vigtige. Efter vores opfattelse er det i høj grad kvaliteten af planlægningsprocessen, som i sidste ende afgør tempoet. Og derfor ønsker vi, at der tages højde for de nødvendige hensyn til både natur og lokalsamfund og relevante interessenter i forbindelse med den forenklede miljøvurderingsproces. Det er helt afgørende, at vi ikke kun fokuserer på hastighed, men også på grundighed.

Vi støtter i SF intentionen bag lovforslaget og ser det som en vigtig brik i udbygningen af vedvarende energi, og vi er glade for, at der skabes hjemmel til at overholde EU-direktiverne. Og så håber vi, at vi i udvalgsarbejdet kan få afdækket de her to spørgsmål om de kortere høringsfrister og så fremdeles. Tak. Vi ser frem til den videre behandling.

Kl. 13:02

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for SF. Den næste i talerrækken er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, gode formand. Lovforslaget her har til formål at optimere og præcisere processen for tilladelser til opførelse af vedvarende energi-projekter gennem en række lovændringer. Det synes Liberal Alliance er en rigtig god målsætning. Der er ingen grund til, at vi har regler og processer og alt mulig andet, der står i vejen for at få grøn

energi op. Det har vi brug for af mange årsager. Så overordnet set er det hele fint, og det indeholder mange gode elementer.

Der er dog nogle forbehold, som kan ses i høringssvarene, og som jeg alligevel lige vil nævne og tage op. Måske vil jeg især sætte en note ved det, som min kollega fra SF også sagde lige før: Høringsperioden, som forkortes fra 8 uger til 30 dage, vækker bekymring i høringssvarene, og jeg synes også, at det rammer lige ned i et af de dilemmaer, vi står over for, og det er hastighed over for, at det bliver gjort ordentligt, og at dem, som det eventuelt kunne risikere at gå ud over, har mulighed for at komme til orde. Jeg ved ikke, om den balance er ramt korrekt der, men det synes jeg da i hvert fald er værd at debattere videre.

Når det så er sagt, støtter Liberal Alliance lovforslaget.

Kl. 13:03

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Den næste i talerrækken, der kommer i fuldt firspring, er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:04

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Med det her lovforslag gør vi det hurtigere og enklere at opstille vedvarende energi-anlæg især på havet. Forslaget fjerner krav om særskilt godkendelse af forundersøgelserapporter og gør minimumsfristen for høringer over miljøkonsekvensrapporter kortere, så vi får større fleksibilitet i sagsbehandlingen. Derudover får vi med loven mulighed for at tinglyse særskilt ejerskab over solceller på erhvervsbygninger, og det åbner for nye finansieringsformer, f.eks. leasing, som kan gøre det lettere for virksomhederne at investere i grøn energi. I praksis betyder det, at man ikke selv behøver at eje og finansiere solceller, der f.eks. bliver lagt på ens lagerbygning. Det bliver spændende at se, om det her kan åbne for nye solcelleprojekter på store tagflader, som jo er noget af det, vi virkelig gerne vil se mere af.

I høringssvarene kritiserer Dansk Solcelleforening, at beboelses-ejendomme ikke er en del af den ordning. Vi er enige i, at det er ærgerligt, fordi de har store tagflader med potentiale for at lave solenergi tæt ved forbrugerne. Så det bør vi finde en løsning på. Jeg læser også af høringsnotatet, at ministeriet faktisk gerne vil se nærmere på det. Jeg vil i den forbindelse gerne spørge ministeren, hvornår han forventer at der kan komme en løsning, så beboelses-ejendomme også får de her muligheder.

Men bortset fra den lille ting synes vi, at lovforslaget her rummer nogle gode elementer, der understøtter den grønne omstilling, og derfor bakker vi også op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:06

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er en enkelt indtegnet til en kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 13:06

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu skal jeg igen opfordre De Konservative til at kæmpe mere ligesom ved sidste lovforslag.

Der står jo sådan set i lovforslaget her, at det med solcellerne gælder, når det etableres på erhvervsbygninger m.v., så det er det der »m.v.«, vi så skal have defineret hvad betyder. Når jeg læser det, kan jeg sagtens forestille mig, at der er rigtig mange almene boligforeninger i Danmark, som meget gerne vil have solceller op, og som vil kunne se en løsning i, at man leasede det, så man ikke skulle lave så stor en finansiering af det. For boligforeninger sparer jo op til den planlagte vedligeholdelse, og man har ikke sådan lige

pludselig til en eller anden ekstra investering. Men hvis vi havde en lovgivning, der ligesom kunne sikre, at de kunne lave en god aftale med nogen, som ville finansiere det, så er der meget velegnede tage, som vi kunne bruge, og det er der rigtig mange steder. Så jeg kan sagtens se, at man ville kunne få de almene boliger ind under det her »m.v.«, og hvis ordføreren har andre ting, der skal ind under »m.v.«, så drøfter vi gerne det i en udvalgsbehandling.

Kl. 13:07

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 13:07

Dina Raabjerg (KF):

Vi er fuldstændig enige om, at der er nogle gode potentialer for beboelsesejendomme. Det er jo ikke, fordi jeg ikke vil kæmpe for det her, for det vil jeg rigtig gerne, men jeg læser af høringsnotatet – det kan være, jeg læser det forkert – at det faktisk er noget, som ministeriet og ministeren gerne vil have løst, og at det, når det ikke er en del af det, er, fordi der er en række kompleksiteter omkring det. Det kan være, jeg har misforstået det, men det kan vi jo dykke ned i i processen. Jeg kan se, at ministeren sidder og nikker, så jeg har forstået det korrekt, og der kommer sikkert en løsning, og det vil jeg være glad for.

Kl. 13:07

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Det Konservative Folkeparti. Næste i talerrækken er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Lovforslaget her er jo med til at sikre, at der kan etableres noget mere vedvarende energi, og at det kan etableres hurtigere, og det er Enhedslisten for. Der skal selvfølgelig være en balance i det, og den synes jeg også vi har drøftet i diverse forligskredse og kigget nøje på, hvad det var vi kunne lempe. Og jeg synes egentlig, det er en okay balance.

Kan det her lovforslag så blive bedre? Jamen det her med, at man kommer frem til, at man nu på erhvervsejendomme godt kan have nogle solceller, som er ejet af en anden aktør end den, der ejer bygningen, synes jeg er interessant; det har været efterspurgt længe. Hvor lægger vi snittet? Ville det være farligt, at det også gjaldt for almene boliger? Det kan jeg ikke se noget problem i. Altså, hvorfor skulle man ikke ligestille de muligheder ude i den almene sektor. Hvis man undersøger, hvor mange steder boligforeninger har været i proces med at få solceller op på deres tage, er der så mange projekter, der ligger i skuffen, fordi de nuværende afregningsvilkår ikke er gode nok til, at man laver den investering. Og der er også hindringer, i forhold til hvis man vil have solcellerne op på flere bygninger – så er der nogle benspænd i de nuværende regler.

Det ville være rigtig glædeligt, hvis vi kunne få en klar definition af, hvad de der erhvervsejendomme m.v. dækker. Lad os da få det i udvalgsbehandlingen. Hvad er problemet i, at en boligforening får solceller op og dermed har en kontrakt med nogle, som gerne vil sætte det op – en kontrakt, som gælder et vist antal år – og at man så får en forbedret drift i boligforeningen, så man reducerer sine omkostninger, så det offentlige kan betale mindre i boligsikring osv. og der er nogle beboere, der også synes, de er med i klimakampen? Altså, jeg kan kun se plusser ved det. Så vi vil gerne have den drøftelse og se, hvor langt vi kan komme med at få flere solceller op i byerne.

Kl. 13:10

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Ordføreren fra Dansk Folkeparti, hr. Nick Zimmermann, er den næste på talerstolen.

Kl. 13:10

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for det. Vi er positive over for det her lovforslag, fordi det jo sikrer, at solceller i højere grad bliver placeret der, hvor de hører hjemme, altså på erhvervsbygninger og tage, hvor de ikke generer borgerne og ødelægger den danske natur. For det er klart, at når vi taler om den grønne omstilling, er det selvfølgelig også vigtigt, at vi taler om fornuft og respekt for de mennesker, der skal leve med konsekvenserne af vores beslutninger. Og der er vi sådan set meget tilfredse med, at det her lovforslag gør det lettere at opsætte solceller på erhvervsejendomme, og det er en langt bedre løsning end de her store solcelleparker, som jo tager gode naturområder ud af drift. Det er noget, som vi i Dansk Folkeparti i årevis har argumenteret for, altså netop den her løsning, for vi mener, at det er vejen frem.

Vi mener også, at det er positivt, at lovforslaget forenkler reglerne og skærer ned på unødvendig administration. Der er altså brug for en grøn omstilling, der er realistisk, samtidig med at den selvfølgelig også er i balance med både naturen og samfundet. Tak.

Kl. 13:11

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Næste i talerrækken er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak. Med det her lovforslag gennemfører vi dele af »Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022«, og det er den del, der handler om at fjerne barrierer i lovgivningen og sikre en smidigere sagsbehandling i forbindelse med opsætning af vedvarende energi og havvind. Lovforslaget præciserer også nogle bestemmelser i VE-loven og implementerer NEKST-gruppens anbefalinger, bl.a. om at forkorte høringsperioden.

Alt i alt er det rigtig godt at få smidiggjort processerne og få tidsoptimeret. Vores bekymring i f.eks. forhandlingerne, da vi lavede aftalen om grøn strøm og varme, har jo hele tiden været, at det ikke må blive på bekostning af naturen og klagemuligheder, og jeg synes, at den balance har vi drøftet rigtig meget og også sikret med det her lovforslag. Så Radikale Venstre bakker op. Tak.

Kl. 13:12

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Næste i talerrækken er klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 13:12

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for det, formand, og tak til ordførerne for bemærkningerne.

Det er en meget vigtig prioritet for regeringen, at vi fjerner barrierer og optimerer processerne for etablering af vedvarende energi, og det er et synspunkt, som jeg er sikker på mange af de partier, som generelt står bag de energipolitiske aftaler, deler på det generelle plan, og nu går vi så fra det generelle plan til det konkrete: Hvordan optimerer vi så de processer?

Der indeholder lovforslaget her så flere elementer, som netop bidrager til det. Vi implementerer tiltag som servicetjek af tilladelsesprocesser for havvindmølleparker, som blev aftalt med »Klimaaf tale

om grøn strøm og varme 2022«. Det er primært to ting, vi gør her. Det ene er, at vi fjerner et procestrin ved at afskaffe kravet om, at Energistyrelsen skal godkende opstillers forundersøgelsesrapport, før der kan søges om etableringstilladelse til elproduktionsanlæg på havet. Samtidig bortfalder muligheden for, at godkendelsen kan påklages til Energiklagenævnet. Det fjerner procesrisiko og medfører en besparelse.

Det andet tiltag er, at vi forkorter, som flere har nævnt, minimumshøringsperioden over vvm-rapporter fra 8 uger til 30 dage i overensstemmelse med vvm-direktivet, og der kan jeg forstå, at der hos flere af partierne er et ønske om, at vi gør tydeligere, hvad det så er for et grundlag, der gør, at myndighederne kan vurdere i 30 dage i stedet for 8 uger. Det tænker jeg at vi skal sætte fokus på i behandlingen af lovforslaget.

Som flere også har nævnt, fremmer lovforslaget opstilling af flere solceller på tage, og det er selvsagt vigtigt, at der kommer flere af dem, og det gør der heldigvis også. Det er i kraftig vækst. Det gør det dermed attraktivt at lease solceller på erhvervsbygningers tage og facader, og det vil sådan set også omfatte kommunale bygninger, der er klassificeret som erhvervsbyggeri. Det er et tiltag, der har været rigtig længe efterspurgt, og jeg er glad for at kunne levere på noget, der har været længe efterspurgt.

Sidste år besluttede vi i Folketinget, at der kan etableres såkaldte fremskynelsesområder, hvor udbygning af vedvarende energi og elnet kan møde færre barrierer. Nu indfører vi i forlængelse heraf hjemmel til, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan opkræve gebyr for screeningen af konkrete netprojekter til fremskynelsesområder. Screeningen træder i kraft for en fuld miljøkonsekvensvurdering, som i dag også er gebyrfinansieret for udbygningen af elnettet. Samlet set er der derfor tale om en mindre opgave end i dag, som vil betyde en hurtigere miljøproces og dermed en hurtigere udbygning af vores elnet.

Vi giver derudover hjemmel til en ny gebyrordning for erstatningsnatur i forbindelse med projekterne i fremskynelsesområderne. Det giver ny mulighed for at kompensere for mulige konsekvenser for beskyttede arter, ved at der kan betales erstatningsnatur.

Dertil indeholder lovforslaget en række øvrige mindre tiltag og præciseringer af VE-loven, som jeg vil undlade at nævne her.

Det kan være, at lovforslaget på nogle måder virker teknisk og detaljeret, men hvis vi løfter blikket, er der en klar rød tråd i det her: at optimere og præcisere processerne for etablering af vedvarende energi. Det er det, der er fællesnævneren. Vi fjerner små sten på vejen. Det bidrager til en hurtigere og bedre grøn omstilling. Der findes ikke ét initiativ, der kan indfri det. Det er mange bække små, og det er klart, at alle tilvalg også har et fravalg, og her har vi ledt efter en balance.

Det handler ikke om at gå fra høj naturbeskyttelse og borgerinddragelse til ingen naturbeskyttelse og ingen borgerinddragelse. Det handler om at rekalkibrere balancen, og jeg glæder mig over, at flere ordførere her, herunder ordføreren for Radikale Venstre, kvitterer for, at vi har haft en god dialog om at finde de balancer sammen, og det er afspejlet i lovforslaget. Tak for det.

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der kom lige en kort bemærkning fra hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 13:16

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, det er rigtig godt, at vi kommer videre med at få nogle bredere muligheder for at få solceller op på erhvervsbygninger m.v. Og så får vi så i udvalgsbehandlingen defineret, hvad »m.v.« står for.

Men der er jo sådan set også i lovforslaget skitseret, at det her åbenbart ikke skal gælde for, hvad skal man sige, landplacerede

solceller i byerne. Jeg kunne nu godt forestille mig, at man har en større idrætshal, et indkøbscenter eller et kongrescenter, som havde solceller over dele af sin parkeringsplads eller deslige. Selvfølgelig skal man tage hensyn til bygninger osv. Hvorfor er det egentlig, at vi skal være så skarpe i forhold til snittet i den her ordning, altså at det kun skal være på tage og facader? Hvorfor kan man ikke også have en smart løsning på de der asfalterede arealer til biler? Jeg synes, vi skal passe på med at lave lovgivning, som lægger for mange begrænsninger. Så det vil jeg gerne have at vi ser på i udvalgsbehandlingen. Er det noget, ministeren kan se noget musik i?

Kl. 13:17

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 13:17

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg synes, at det er helt relevant at afsøge, om den afgrænsning, der er i lovforslaget, er rigtig. Så det synes jeg er et vigtigt tema. Det er jeg selvfølgelig fuldt ud indstillet på at understøtte. Noget af det griber også ind i reguleringen af realkreditsektoren, så jeg vil bare allerede nu flage, at vi skal have det perspektiv med indover i lovbehandlingen. Men det er fuldstændig relevant, at vi får drøftet, om afgrænsningen af lovforslaget er tilstrækkelig præcis. Og der, hvor der så er en afgrænsning, skal det også være tydeligt, hvorfor den er der.

Kl. 13:18

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så siger jeg tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 13:18

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 25. marts 2025, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 13:19).